

**CONCILIO||RVM QVATVOR GENE=||ralium. Niceni.
Constantinopolitani. Ephesini. et Calce=||donensis. Que
diuus Gregorius magnus tanq[uam]|| quatuor Euangelia
colit ac veneratur.||**

Merlin, Jacques

Coloniae, 1530

VD16 M 4842

Decreta Gelasij pape.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72934)

Epistole Gelasij pape.

vellemus id fieri cuius nobis fuerat laudibus intimatus. Quāvis ergo sanctis opibus ex omni parte p̄ditā fraternitatē tuā vir p̄fatus astruxerit, multūq; fiducia de tua beniuolentia tene- ret, tñ a quū est, vt qd desiderabat magnopere cōsequat, q̄tenuis q̄ tuis olim gratus est anis, cōtemplatōe n̄ri reddat acceptior, simulq; materna, & sacerdotali cōsolatōe foueat, p̄gri- nationisq; p̄sidiū pastoralī pietate reperiat, vt v̄a dignitatis affectu appareat apud synce- ritatē vestrā, n̄m q̄q; nō minimū salutaris valuisse colloquū, deus te incolumen custodiat frater charissime. Celiū felix ep̄s sanctæ ecclesiæ catholicæ vrbis Romæ subscripsi. Data V. Calē. Augusti Venātio. II. cōsu. Simul. LXVII. ep̄i absq; papa subscripserunt.

- ¶ Epistola Gelasij papæ ad ep̄os per Lucaniam & Brutios & Siciliam constitutos.
<p>¶ De institutis ecclesiasticis moderate pro tē-
porum qualitate dispositis. Cap. 1.</p> <p>¶ Vt vbi nulla perurget necessitas constituta
patrum inuolata seruentur. 2</p> <p>¶ Vt cum defuerint clerici, de monachis eli-
gantur. 3</p> <p>¶ Vt si de laicis eligatur ad clerū, quantū tem-
poris obseruatur. 4</p> <p>¶ De Bigamis alijsq; p̄sonis q̄ ad ministerium
clericatus nullatenus applicatur. 5</p> <p>¶ Vt sine præceptione papæ nouæ Basilicæ
non dedicetur. 6</p> <p>¶ Vt nulla p̄cia de baptizadis consignandisq;
fidelibus exigantur. 7</p> <p>¶ De presbyteris, vt nihil de his quæ ep̄orum
sunt præsumant. 8</p> <p>¶ Vt diaconos mensuram propriam iuxta pa-
trum decreta custodiant. 9</p> <p>¶ Quod diaconi in presbyterio residere non
possint. 10</p> <p>¶ Qd̄ apostolica sedes paternos canones pio
studio deuotōq; custodiat. 11</p> <p>¶ Vt p̄ter Paschale tēpus, & Pentecosten ne-
mo baptizare præsumat nisi eos tñ q̄s æ-
gritudo extrema cōpulerit. 12</p> <p>¶ De p̄b̄orum & diaconorum ordinationi-
bus certis celebradis t̄pibus. 13</p> <p>¶ De virginibus sacris quando velētur. 14</p> <p>¶ Vt viduæ nō velentur. 15</p> <p>¶ Vt serui sub obtentu religionis nō suscipiā-
tur in clerū vel in monasterium. 16</p> <p>¶ Vt clerici nullas negociationes inhonestas
& turpia lucra sectentur. 17</p> | <p>¶ Vt nemo illiteratus, vel aliq̄ parte corpo-
ris iminutus ad clerū p̄moueat. 18</p> <p>¶ De his qui seip̄os abscondunt. 19</p> <p>¶ De criminosis vt ad clerum non promou-
eantur. 20</p> <p>¶ Qd̄ de demonijs alijsq; passionibus irretitis
ministeria sc̄a tractare nō liceat. 21</p> <p>¶ Qd̄ hi q̄ sacris virginibus se sociāt, & sede-
ra incesta cōmiserint cōicare nō possint,
nisi publicā penitentiam gesserint. 22</p> <p>¶ Qd̄ viduæ, vt supra dictū ē nō. velent, sed
si p̄fessam cōtineriā p̄posito mutato cal-
cauerint, ip̄se pro se rationē reddāt. 23</p> <p>¶ Quod secunda cōiugia secularibus nō ne-
gentur, quibus tñ ad clez̄ minime venire
conceditur. 24</p> <p>¶ Vt si quis susceperit ecclesiæ propriæ de-
sertorē, & in aliqua prouexerit dignitate,
vtriq; subiaceant sententiæ, quam ca-
nones p̄fixerunt. 25</p> <p>¶ De laicis vel monachis, qui per præmium
ordinantur, vt dantem & accipientē Si-
monis magi crimen inuoluat. 26</p> <p>¶ Vt nulla Basilica sub defunctōz̄ constitu-
ta nomine dedicetur. 27</p> <p>¶ De foeminis vt sacris altaribus non mini-
strent, vel aliquid ex his quæ viroz̄ sunt
officijs deputata p̄sumant. 28</p> <p>¶ De redditibus ecclesiæ vel oblatōibus fide-
liū qd̄ in quatuor portōes fieri debeant. 29</p> <p>¶ Vt ep̄s presbyter & diaconus, qui contra
hæc statuta fecerit sui honoris periculum
sit subiturus. 30</p> |
|---|---|

¶ Capitulum primum.

Dilectissimis fratribus vniuersis ep̄is p̄ Lucaniā Brutios & Siciliā cōstitutis. Ge-
lasius, Necessaria rez̄ dispositiōe p̄stringimur, & aplicæ sedis moderamine
cōuenimur, sic canonū p̄noz̄ decreta librare, & retro p̄sulū decessorūq; no-
stroz̄ p̄cepta metiri, vt q̄ p̄ntiū necessitas t̄pm restauradis ecclesijs relaxāda
deposcit, adhibita cōsideratione diligētī, quātū pōt fieri, tēperemus, quo nec
in totā formā veterū videamur excedere regulaz̄, & reparadis militiæ cleri-
calis officijs q̄ p̄ diuersas Italiæ partes, ita belli famisq; consumpsit incurfio, vt in multis ec-
clesijs sicut fratris & coepi n̄ri Iohānis Rauanēsis ecclesiæ sacerdotis frequētī relatōe cōperi-
mus, vsquequaq; deficiēte seruitio ministroz̄, nisi remittēdo paulisper ecclesiasticis p̄motōi-
bus antiqtus interualla p̄fixa remaneāt, sine q̄bus administrari neq̄unt sacris ordinibus ec-
clesiæ fundit̄ destitute, atq; i plurimis locis p̄ inopiā cōpetētis auxiliij salutare subsidij redi-
mēdaz̄ desit aiāz̄, nosq; magno reatu si tāto coartate piculo nō aliq̄ten̄ cōsulam̄ innecti.

E II ¶ Priscis igit̄ p̄ sua reuerentia manētibus cōstitutis, q̄ vbi nulla vel rez̄ vel t̄pm pur-
get angustia, regulariter conuenit custodiri, eatenus ecclesijs quæ vel cunctis sunt priuatæ
ministris vel sufficientibus vsq; adeo despoliatæ seruitijs, vt plebibus ad se pertinetibus di-
uina

diuina munera supplere nō valeāt, tam instituendi q̄ prouidendi clericalis obsequij sic spacia dispensanda concedimus.

III ¶ Vt si quis etiā de religioso pposito & disciplinis monasterialibus eruditus, ad clericale munus accedit imprimis eius vita p̄teritis acta t̄pibus inquirat, si nullo graui facinore pbatur infectus, si secundā nō habuit fortasse vxorē, nec à marito reiectā sortitus ostēdit, si p̄cinitētiā publicā nō gessit, nec vlla parte corporis vitiatus apparet, si seruilis aut originariē nō est cōditionis obnoxius, si curiā etiā probat nexibus absolutus, si affectus est literas sine quibus vix fortassis ostiariū possit implere. Et si is in omnibus q̄ sunt p̄dicta fulciat, cōtinuo lector vel notarius, aut certe defensor effectus post tres mēses existat accolitus. Maxime si huic ætas etiā suffragat sexto mēse subdiaconi nomē accipiat. Ac si modeste cōuersationis honesteq̄ volūtatis existit, nono mēse diaconus, cōpletoq̄ anno fit p̄b̄. Cui t̄n q̄d annoꝝ interstitia fuerāt collatura sc̄ti ppositi spote suscepta docet p̄stitisse deuotio.

III ¶ Si vero laicus quispiā ecclesiasticis ē aggregāus officijs, tāto solicitus in singulis quæ superius cōprehēsa sunt hmōi decet examinare p̄sonā, quātū inter mūdānam religiosamq̄ vitā cōstat esse discriminis, quia vtiq̄ cōuenientia eccl̄iæ ministeria reparanda sunt, nō inconuenientibus meritis ingerēda, tātoq̄ magis q̄d sacris ap̄tū possit esse seruitijs in eorum q̄rendū est institutis, quantū de tēpore quo fuerāt hæc assequēda decerpit, vt moꝝ habere doceat hoc probitas, q̄d proluxior cōsuetudo nō contulit, nec p̄ occasionē supplendæ penuriæ clericalis vitia potius diuinis cultibus intulisse, nō legitime familię cōputemur p̄curasse cōpendia. Quoz̄ promotōibus sup̄ anni metas sex mēses nihilominus subrogam̄, qm̄ sicut dictū est distare cōuenit inter p̄sonā diuino cultui deditā, & de laicoꝝ cōuersatōe venientē. Quæ t̄n eatenus indulgēda credidimus, vt illis ecclesijs q̄bus infestatione belloꝝ vel nulla penitus vel exigua remāserūt ministeria renouent, q̄tenus his deo propitio restitutis in ecclesiasticis gradibus subrogādis canonū paternoz̄ vetus forma seruet, nec cōtra eos vlla ratōe p̄ualeat, q̄d pro accidētis remedio defectus prouidet, nō aduersus sc̄ita maiorum noua lege proponit, cæteris ecclesijs ab hac occasiōe cessantibus, q̄s nō sumili clade vastatas pristinā faciēdis ordinatōibus cōuenit tenere sn̄iam, q̄ magis hac oportunitate comoniti obseruātiā venerandoz̄ canonum propēsius delegamus, singuloꝝ graduum cōscientias admonētes, ne in illicitos prorūpere moliantur excessus.

V ¶ Nec fas ēē cōfidat quisquis p̄tificū bigamos, aut cōiugia fortientes ab alijs derelicta, siue q̄slibet post p̄cinitētiā vel sine literis, vel corpore vitiatos, vel cōditionarios, aut curiē publicariūq̄ rez̄ nexibus ip̄licatos, aut passim nulla tēporis cōgruentis expectatōe discussos, diuinis seruituros applicare ministerijs, neq̄ pro suo libitu iura studeāt aliena puadere, absq̄ sedis apostolicæ iusta dispositione mandante.

VI ¶ Basilicas nouiter institutas nō petitis ex more p̄ceptiōibus dedicare nemo audeat, nec ambient sibimet epi vendicare clericos potestatis alia,

VII ¶ Baptizādis cōsignādisq̄ fidelibus p̄cia nulla p̄figant, nec illatōibus quibuslibet impositis exagitare cupiāt renascētes, qm̄ q̄ gratis accipimus, gratis dare mādamur, & ideo nihil à p̄dictis p̄sus exigere moliant, q̄ vel paup̄tate cogēte deterriti, vel indignatōe reuocati redēptionis causas suę audire despiciāt, certū habētes q̄d qui phibita deprehēsi fuerit admisisse vel cōmissa nō potius sua sponte correxerint, periculū subituri pp̄rij sint honoris.

VIII ¶ Nec minus etiā p̄b̄os vltra modū suū tēdere phibemus, nec ep̄ali fastigio indēbita sibimet audacter assumere, nō cōficiēdi ch̄ismatis, nō cōsignatōis p̄tificalis adhibēde sibimet; accipe facultatē, nō p̄ntē q̄libet antistite, nisi fortasse iubeat vel orōnis, v̄ actio nis sacrę sup̄petere sibi p̄sumat ēē licētā, neq̄ sub eiꝝ aspectu, nisi iubeat, aut sedere p̄sumat, aut venerāda tractare mysteria, nec sibi meminerit vlla rōne concedi, siue summo p̄tifice subdiaconū, aut accolitū ius h̄f̄ faciēdi, nec p̄sus id dubitet, si qc̄quā ad ep̄ale ministeriū specialiter pertinens suo motu putauerit exequēdum, continuo se presbyterij dignitate, & sacra communione priuari. Quod fieri necesse est cēseamus, si eius p̄æsule deferētē huiusmodi fuerit p̄uaricatio comprobata, nec ip̄so eius ep̄o à culpa conuictiā, & vltione vacaturo si immoderata faciēte dissimulauerit vindicare.

IX ¶ Diaconos quoq̄ propriam constitutōis seruare mēsuram, nec vltra tenorē patris canonibus deputatū quippiam tētare, nihil eorum suo ministerio p̄mittimus applicare quæ primis ordinibus propriæ decreuit antiquitas. Absq̄ ep̄o vel p̄b̄o baptizare nō p̄sumant, nisi p̄dictis fortassis officijs longius constitutis necessitas extrema cōpellat. Quod & laicis christianis facere plerunq̄ conceditur.

X ¶ Eos non in presbyterio insidere cū diuina celebrantur, vel ecclesiasticus habetur, quicunq̄ tractatus. Sacri corporis p̄rogationem sub conspectu pontificis seu p̄b̄i, nisi his

x abientu-

Epistole Gelasij pape.

absentibus ius non habeant exercendi. Cū em̄ decreta venerabilū sanctorū nos q̄q; magno opere custodire nitamur, ac sine eorū dispendio etiam illa quæ pro alicuius utilitatis forrasse compendio videantur laxanda cedamus.

- I XI** ¶ Cūq; nobis cōtra salutariū reuerentiā regulæ cupiamus temere nihil licere, & cū sedes apostolica superior his omnibus fauente dño, q̄ paternis canonibus sunt p̄fixa, pio deuotoq; animo studeat tenere p̄posito, satis indignū est quæquā vel pontificū vel ordinum subsequentiū hāc obseruantia refutare, quā beati Petri sedē & sequi videat, & docere, satisq; cōueniens sit, vt totū corpus ecclesiæ in hac sibi met obseruatione cōcordet, quā illic vigere cōspiciat, vbi dñs ecclesiæ totius posuit principatū dicēte scriptura. Ordinate in me charitatē. Et itē, oīa certo ordine fiant. Atq; iteꝛ Psalmista p̄dicāte. Circūdate syon & cōplectimini eā, narrate in turribus eius. Ponite corda v̄ra in virtute eius, & distribuite domos eius, vt enarretis in progenies alteras, qm̄ hic est deus n̄ in æternū, & ipse reget nos in secula, hic proculdubio qui in ecclesiasticæ narrat altitudine dignitatū, & in cuius virtute bonis operibus corda ponēda sunt gradibus vtiq; distributis cūctis deus n̄ & rector populis p̄dicādus ē Christianis, vbi nemo sibi met aliq̄ iā existimet imminutū, cū & vniuscuiusque gradus p̄fectioni nil deperit, & cōuenienter retinēdo, qd̄ celesti dispensatione donatū est pariter nobis, & cognoscibile deū fieri tribuit esse & rectorē. Nā & si quid indulget de tēporum quātitate moribus aggregata strenuitate pensat. Si vita etiā p̄posito continet, qd̄ pro relata fuerit ætate curandū, dūmodo illa nullatenus dissimulata subrepat, q̄q; qd̄libet inesse claruerit, merito clericalibus infulis reprobabilē cōuincat esse p̄sonā. Et si illa nōnunq̄ sine da sunt, q̄ cæterorū constet integritas sola nocere nō valeant. Illa tñ sunt magno opere p̄cauenda, quæ recipi nisi manifesta decoloratione non possint. Ac si ipso ea quæ nullo detrimento aliquotiens indulgēda credūtur, vel reꝛ temporūq; cogit intuitus, vel acceleratę prouisionis respectus excusat, quanto magis illa nullatenus mutilanda sunt, q̄ nec vlla necessitas, nec ecclesiastica prorsus extorquet utilitas.
- K XII** ¶ Baptizandi sibi quispiā passim q̄cunq; tēpore nullam credat inesse fiduciā. Præter Paschale festum, & Pentecostes venerabile sacramentum excepto dūtaxat grauissimi languoris incurso, in quo verendum est, ne morbi crescēte periculo, sine remedio salutari forrassis ægrotans, exitio p̄uentus abscedat.
- L XIII** ¶ Ordinatioes etiā p̄b̄orum, & diaconorū nisi certis t̄pibus, & diebus exercere nō debeant. Id ē quarti mensis ieiunio septimi & decimi, sed & etiam q̄dragesimalis ieiunij, ac mediana q̄dragesimæ diæ sabbati ieiunio circa vesp̄as nouerint celebradas. Nec cuiuslibet utilitatis, seu p̄b̄m, seu diaconū his p̄ferre qui añ ipsos fuerint ordinati.
- M XIII.** ¶ Deuotis q̄q; virginibus nisi aut in Epiphaniæ, aut in albis Paschalibus, aut apostolorū natalitijs sacri minime velamen iponant, nisi forsitan sicut de baptisate dictū est, graui languore correptis, ne hoc numero de seculo exeāt, iplorātib; nō negetur.
- N XV** ¶ Viduas aut̄ velare pontificum nullus attentet, qd̄ nec autoritas diuina delegat, nec canonum forma p̄stituit, nō est ergo penitus vsurpandū eis, quia sic ecclesiastica sunt cōferenda p̄sidia, vt nihil committatur illicitum.
- O XVI** ¶ Gñalis etiā quærele vitāda p̄sumptio est, qua propemodū causant vniuersi, passim seruos & originarios dñorū iura, possessionūq; fugiētes, sub religiosæ conuerfatōis obtētu, vel ad monasteria sese cōferre, v̄ ad ecclesiasticū famulatū, cōniuetibus q̄q; p̄sulis indifferēter admitti, q̄ modis oibus ē amouēda p̄nitens, ne p̄ christiani nominis institutū, aut aliena puadi, aut publica videat disciplina subuerti, p̄cipue cum nūc ipsam ministerij clericalis hac obligatōe fuscari cōueniat dignitatē, cogatq; p̄ statu militatiū sibi cōditōēq; iurgare, aut videri qd̄ absit obnoxia. Quibus sollicita cōpetēt̄ interditiōe phibitis quisquis ep̄us, p̄b̄, aut diaconus v̄leorū q̄ monasterijs p̄x̄e nōscunt, hm̄oi p̄sonas apud se tenētes nō restituēdas patronis, aut deinceps vel ecclesiasticæ seruituti, vel religiosi cōgregatōibus putauerint applicādas, nō volūtate forsitan dñorū sub scripture testimonio primitus absolutas, vel legitima trāsfactione cōcessas, piculū se honoris p̄prij nō ambigāt cōionisq; subituros, si sup̄ hac re cuiusquā verax nos q̄rela pulsauerit. Magnis q̄ppe studijs sc̄dm̄ beatū apostolum p̄cauēdum ē, ne fides & disciplina dñi blasphemetur.
- P XVII** ¶ Cōsequēs fuit, vt illa q̄q; q̄ de Piceni ptibus nup̄ ad nos missa relatio nūtiavit nec nūc p̄tereūda putaremus. i. plurimos clericorū negociatōibus inhonestis & lucris turpibus imminere, nullo pudore cernētes euāgelicā lectionē, q̄ ipse dñs negociatores è tēplo verberatos flagellis asserit expulisse, nec apostoli verba recolētes quibus ait: Nemo militans deo ip̄plicat se negocijs secularibus, Psalmistā q̄q; David surda dissimulantes aure cantantē. Qm̄ nō cognoui negociationes introibo in potētias domini. Proinde huiusmodi & ab indignis postea

postea questibus nouerit abstinēdū, & ab omni cuiuslibet negotiatiōis ingenio vel cupiditate cessandum, aut in quocunq; gradu sint positi mox à clericalibus officijs abstinere cogantur, quoniam domus dei quę domus orationis & esse debet & dici, ne officina negotiationis & spelunca potius sit latronum.

XVIII ¶ Illiteratos quoq; & nōnulla parte corporis imminutos sine vllō respectu ad ecclesiasticū venire seruitiū Quod simul antiqua traditio & apostolicę sedis vetus forma nō recipit, quia nec literis carēs sacris esse potest aptus officijs & vitiosum nihil prorsus deo offerri legalia pcepta sanxerunt. Itaq; de cetero modis omnibus hęc vitētur, nec quisquam talis suscipiatur in clez. Si qui vero vel temeritate propria vel incuria p̄sidentū tales ante suscepti sunt, in his in quibus cōstituti sunt locis eatenus p̄seuerēt, vt nihil vnquā promotionis arripiāt, satisq; habeāt, hoc ipsum sibi pro nimia miseratōe pmissum.

XIX ¶ De his autē qui se ipsos absindūt, paterni canones euidenter sequēda posuerūt, q̄. **B**rum tenorē sufficiat indidisse, dicūt em̄ talia p̄petrantes mox vt agniti fuerint à munere clericali debere eos secludi, q̄d modis omnibus custodire nos cōuenit, quia fas eē nulli suppedat quicquā pręter illa q̄ memorabilis decreuit forma cętere.

XX ¶ Cōperimus etiā horrēdis quibusdā criminibus implicatos tota discretiōe submota **C**nō solū de factis atrocibus necessariā p̄nitentiā nō habere, sed nec aliq̄ correctione penitus succedēte ad diuinū ministeriū honorēq; contēdere. Nōnullos autē in ipsis ordinib; cōstitutos grauib; delinquētes facinoribus nō repelli, cū mādet apostolus, nemini cito manus imponēdas neq; cōmunicandū peccatis alienis, & maiōz venerāda cōstituta pronūtiāt. Hmōi etiā si forte subreperint, tam qui añ peccauerūt detēctos oportere repelli q̄ sacra professionis oblitos p̄uaricatoresq; sancti propositi proculdubio submouēdos.

XXI ¶ Vsq; adeo sane cōperimus illicita quęq; prorūpere, vt dæmonijs alijsq; passio- **D**nibus irretitis ministeria sacrosancta tractare tribuat. Quibus si in hoc opere positis aliq̄d proprię necessitatis occurrat quis de sua ac fidelīū salute cōfidat, Vbi ministros ipsos curationis humanę tanta p̄seueratōe calamitate vexari? Atq; ideo necessario remouēdi sunt, ne quibuslibet quibus Christus est mortuus, scādalum generei infirmis, Postremo si corpore sauciātū fortassis aut debilē nequaq; sancta cōtingere lex diuina pmittit, quātomagis doni dispēfatores eē non conuenit, q̄d est deterius mente percussos.

XXII ¶ Virginitatis autē sacris temere se q̄sdā fotiare cognouimus, & post dedicatū deo **E**propositū incepta fēdera sacrilegāq; miscere. Quos protinus æquū est à sancta cōione detrudī, & nisi p̄ publicam probatāq; p̄nitentiā omnino nō recepi, aut his certe viaticum de seculo transeūtibus, si tamen p̄nituerint non negari.

XXIII ¶ Nā de viduis sub nulla b̄ndictione vel ādis superius latē sufficēterq; p̄diximus, **F**quę si ppria voluntate p̄fessam pristini cōiugij castitatē mutabili mēte calcauerint, periculi eius intererit, quali deū debeāt satisfactiōe placare, q̄ iuxta apostolū primā fidē irritā fecerunt, sicut em̄ si se forsitan cōtinere nō poterāt, sc̄dm̄ apostolū nullatenus nubere vetabuntur, sic habita secū deliberatōe p̄missam deo pudicitie fidē debent custodire. Nos autē talibus nullū laqueū debemus iniicere, sed solū adhortatōes p̄mij sempiterni, p̄enasq; ppone re diuini iudicij, vt & n̄ra sit absoluta cōsciētia & illas pro se rationē deo reddat intentio. Cauēdū ē q̄ppe q̄ de eaz; moribus actibusq; beatus Paulus ap̄tus testat, q̄d pleniū expone re p̄terimus, ne sexus instabilis nō tā deterreri, q̄ admoneri videatur.

XXIII ¶ Secūdas nuptias sicut secularibus inire concedit, ita post eas nullus ad clericale **G**finitur venire collegium. Alia est em̄ humanę fragilitati ḡnāliter concessa licentia, alia debet eē vita diuinaz; rez; seruitio dedicata.

XXV Quisquis proprie desertor ecclīę nullis extātibus causis ad aliā putauerit trāseun- **H**dū, temereq; susceptus fuerit, & p̄motus, reuerēdoz; canonū vel ipse, vel receptor eius atq; p̄uector cōstituta nō effugiet, q̄ de hmōi p̄sumptoribus p̄fixere seruanda.

XXVI ¶ De monachis laicisq; i prima copiosius p̄ceptiōis hui; p̄te digestū ē, vel q̄ qua- **I**tenus his p̄ rez; tēporūq; necessitate cōcessa sint, v̄l que admodū vbi nullius necessitatis intereē p̄bat, nō nisi vetus institutio debeat custodiri. Quos vero cōstititit indignos meritis sacra mercatos eē p̄cio dignitatē cōiuctos optet arceri, nō nisi periculo facin; tale p̄petrantes, q̄ dantē pariter & accipientē dānatio Simonis, quę sacra lectio testat, inuoluit

XXVII ¶ De locoz; cōsecratōe sc̄toz; quāuis supius stricim fuerit cōprehēsum, nobis q̄- **K**q; patefactū ē, q̄d absq; p̄cepto sedis apostolicę nōnulli factas ecclesias v̄l oratoria sacrare p̄sumāt, hoc sumus tñ iudicio detestabiliore p̄moti, q̄d in q̄cunq; noīe defunctor; & quātū dicit, nō omnino fidelīū cōstruētiōes & edificatas sacris p̄fessionibus audacter instituere memorant. Quę qm̄ tā acerba tā dura sunt, vt eadē vix n̄ ferre possit auditus si uere christia-

eius sequēda sunt, q̄ merito & coapostolus eius redarguit, & postea cōsequēter vitauit, pariterq; assumēda sunt, cū his q̄ utpote primus ap̄lus salubria p̄dicauit. Nūqd nā aut eius re-
 cta doctrina cū his q̄ humanitus accesserat repudiāda est, aut illa adhuc ibecillis iustitia, cū
 p̄fecta eius suscipiēda est doctrina? Nūquid nā in ipsorū h̄reticorū libris nō multa q̄ ad ve-
 ritatē ptineāt posita relegunt? Nūquid nā ideo veritas refutāda est libri, vbi prauitas inter-
 est refutatur? Aut ideo prauī libri suscipiēdi sunt eorū quia veritas q̄ illic incerta est nō nega-
 tur? Ait apostolus. Oia probate, q̄ bona sunt tenete. Scimus apostolū etiā de paganorū li-
 bris aliq̄ posuisse. Nūquid ideo & cūcta recipiēda sunt, q̄ cū his pariter sunt plara? Ipse apo-
 stol⁹ ait: Multos p̄dicatores aliter atq; aliter Ch̄m p̄dicare, vbi tñ licet q̄cūq; modo Ch̄m
 p̄dicatū oportet admitti, tñ nō ideo illū morē q̄ nō recte p̄dicatū est admonet euitare. Ma-
 los operarios ipse cōquerit, q̄z alia refutanda aliā docet esse sectāda, h̄c & hmōi exempla
 nos docent & testimonia diuina cōfirmant, nō oia pessime à q̄cūq; dicta vel vbiq; scripta
 indifferenter accipere, sed retētis bonis, q̄ noceāt refutare. P̄ctōri homini mors illata est, &
 tñ homini Iesu Ch̄o mors illata reū fecit esse diaboli, quia vbi causa mortis nō erat, ibi pec-
 cati non debebat & p̄na, sn̄ia p̄figit vel p̄fixa est semp̄ errori. Quā sn̄ia huic errori p̄fixa
 nunq̄ omnino resolueret, sicut em̄ in quātū est ipse error, nunquā error eē desistit, sic à sn̄ia
 nunq̄ p̄fixa resoluet, quia error qui agnoscitur esse dānatus, eadē quādiu manet error p̄-
 batur astrictus. Itaq; qui in eo errore sunt sn̄ia erroris obstricti sunt, & quādiu in eo manēt
 nullatenus absoluti sunt, sicut nec ipse in q̄ sunt error absoluit, Error em̄ ipse nunquā veniā
 promeret, sed q̄ in eo veraciter caruerit, atq; ab eius participatōe discedit. Quādiu ergo in
 eis est error dānationē suā tenet, nūquā resoluit, quia error semp̄ p̄nam meret, Participes
 vero eius sunt semp̄ & ei⁹ p̄cōe participes, si in eodē p̄tare nō desināt, aut si ab eodē recel-
 serint q̄ alieni facti sunt ab errore, & ab eius participatōe discreti, tā & p̄cōe eius erūt cōse-
 quēter alieni. Cū errātī p̄na p̄figit q̄diu manet errās eadē p̄na cōstringit, q̄ errās eē nō
 p̄t sine p̄na errātis, h̄c eadē p̄na p̄petua est nunquāq; soluēda quādiu errās esse p̄fite-
 rit. Qui si errās esse desisterit, p̄na q̄ errātī est p̄fixa p̄petua, nō errātī, id est alteri effecto, q̄
 cui p̄fixa est, nō solū nō p̄t esse p̄petua, sed nec etiā iā p̄na. Nō est em̄ ipse cui p̄fixa ē. Er-
 rātī ei p̄fixa ē, nec nō errātī. Quā ei errātī p̄fixa ē, p̄petua ē, & p̄petuo cōstringit errantē, nō
 errantē nō p̄t iā tenere. Sit errātī dicta fore p̄petua, sit errātī dicta nunquā esse soluenda. Ma-
 net omnino & vere, certūq; est q̄d in ea p̄fixū est, nec p̄t prorsus absolui, quādiu manet p̄fixa,
 debet errātī. Nō errātī aut nec p̄na p̄t esse, q̄ nō errātī non debet inferri, nec mutatur
 illa omnino nec soluit q̄ debetur errātī, in suo ergo tenore illa p̄fixa est, in suo iure non p̄t
 omnino resolui, in nō suo tenore q̄ esse nō p̄t iā docet esse vacuata, & ius illic penitus non
 habere, vbi causam nō habet existēdi, Plene sunt sanctæ scripturę tali forma iustitiæ, dicit
 pereāt p̄ctōres à terra, ita vt nō sint, vt nō sint p̄ctōres, vt desistāt esse p̄ctōres, sc̄dm̄ pp̄he-
 tæ sn̄iam vsquequaq; deperirēt, vt substantiāliter nō subessent, q̄ saluari potuissent à redem-
 ptore nō qui venit nō iustos vocare sed p̄ctōres, vel de quibus dicit ap̄lus, Ch̄us venit in
 hūc mundū p̄ctōres saluos facere, q̄z primus ego sum, & cū p̄ctōres essemus misit deus filiū
 suū & cætera hmōi. Hic reuera plurimi etiā substantiāliter perierūt p̄ctōres in p̄ctis suis vtiq;
 p̄manētes, verāq; in eis sn̄ia dicta p̄manit, nunquāq; resoluta est, & tñ eadē in talibus, qui-
 bus p̄fixa est p̄manente perpetua q̄dā ḡne factū est, vt in talibus nō vsq; quaq; manētibus &
 in p̄ctis suis, nō vsq; quaq; durātibus sn̄ia tñ p̄fixa talibus p̄maneret, Nam ipsi pereūt, sed esse
 p̄ctōres nō dictū est nō penāliter, sed remedialiter q̄dā & ipsi ḡne perierunt. Quodā ḡne &
 in ipsis māsit p̄fixa sn̄ia, donec permanens eos efficeret nō eē p̄ctōres, vel peccatores nō esse
 perficeret. Cōpleta est in eis sn̄ia, nec q̄ tenore p̄acte p̄manēs illa sentētia. Pereūtibus pec-
 catoribus ita vt nō essent vtiq; p̄ctōres ea iā in nō peccatoribus manere non potuit, quia in
 eis in quibus inflicta nō fuerat, ius manēdi penitus nō habebat, ita nūc in suo iure vel trami-
 te vllatenus sn̄ia resoluta est, & eadē in his in quibus inflicta est p̄manētē, ab his qui ab eius
 iure discreti sunt. Alia prorsus effecta est, ne in his salua sui cōditione fas haberet manēdi
 quibus inflicta nō erat, Dixit dñs q̄d in sp̄m̄ sanctū peccātibus nec hic esset nec in futuro se-
 culo remittēdum. Quantos aut cognoscimus in sp̄m̄ sanctū delinquētes sicut h̄reticos di-
 uersos Arrianos, Macedonianos ad fidē catholicā reuertētes, & hic remissionē suā p̄cepisse
 blasphemię & in futurū sp̄m̄ sumpsisse indulgētię cōsequendę. Nec ideo nō vera est dñi
 sn̄ia, aut putabitur eē vllatenus resoluta, cū circa tales si hoc eē p̄manēt nunq̄ omnino sol-
 uenda p̄sistat. Effectis aut nō talibus nō irrogata. Sicut etiā est cōsequēter & illud beati Io-
 hannis apostoli. Est p̄ctm̄ ad mortē, nō dico vt oret pro eo. Est p̄ctm̄ nō ad mortē, dico vt
 oretur pro eo, & est p̄ctm̄ ad mortē in eodē peccato manētibus. Nullū est quippe p̄ctm̄ p̄
 quo aut nō oret ecclesia remittēdū, aut q̄d data sibi diuinitus potestate desistētibus ab eodē

non possit absoluere, vel pœnitentibus relaxare, cui dicit, quicumque dimiseritis super terram dimissa erunt & in caelis, & quicumque solueritis super terram, erunt soluta & in caelis. In quibuscumque omnia sunt quantacumque sint & qualiacumque sint veraci nihilominus manente sententia, quae nunquam solueda esse denuntiat, in eorum tenore consistens in Acatio sententia rationabiliter intuentum est, in qua non etiam ab eodem post recedens. Quod etiam si ei dictum est nunquam soluedus, non est adiectum tamen etiam si resipueris, etiam si ab errore discesseris, etiam si peraricator esse destiteris. Quapropter in aperto est ita dictum, nunquam soluedus si talis scilicet, qualis est & ligatus, non autem talis effectus sicut ligandus non erat, sic absolutus esse docebat. Sicut carebat obligatio cum obligatio causa caruisset, sic utique absolutus existeret, quatenus & ipse non necessitate dicitur sententia videret non posse quodammodo iam solui, nisi talis effectus & obligatio carens fieret absolutus, & circa tales praefixa sententia nullomodo solubilis redderet. Nunquid enim misit, quod siuit, expetit & abiectus est, itaque ipse in se insolubile fecit esse sententiam qui talis permanere delegit, quibus veraciter non possit absolui, & voluit talis effici circa qualem permanente sententia circa tale effectum non tale insolubilis sententia non permaneret, quae circa effectum non tale non haberet licentiam permanendi. Quo magis ut dictum est exemplo atque periculo moniti qui eodem tenore sunt constituti festinare debent, ut non tales esse permanent, quibus sententia illa non soluenda praefixa est, & esse tales incipiant, quibus non insolubilis praefixa sententia possit esse solubilis. Quoniam autem effectus non tali qualis non soluenda praefixa sententia est effectus inquam non tali potest solubilis esse sententia quia iam Acatio non volenti non talem esse sicut tali usque in finem permanenti permanit in absoluta sententia, ita iam non tali effici non volenti solubilis non potest esse sententia. Nonne tantos habebat Acatius, quorum exemplum sequi potuisset antistites qui in Ephefino prolapso latrocinio quolibet modo in consensio recipere praeratis. Utique tamen & si dictum non erat, & perpetua damnatione ferre potuissent, nisi resipiscerent non tales effici quales illic facti fuerant, damnationemque perpetuam merebantur resolui circa se damnatione recedentes a perpetue damnationis causa meruerunt, quam qui persistere circa se insolubile reddiderunt. Nihil interest igitur, nihil differt, utrum dicat quae ecclesiastica sententia reos & peraricatores obligat, quia sicut ei non potest quod non est suffragari, quod non est dictus nunquam soluedus, sed si in errore permanerit insolubilis modis omnibus perseverat, nec potest inde nisi non talis effectus absolui, sic cuius praedictum non potest. Tametsi dictum est nunquam esse soluedum manifesta ratione monstrante quia nunquam sit omnino soluedus, si talis qualis ligatus esse persistat, ut talis utique nunquam soluedus qualis est obligatus. Non abiectus autem etiam si resipiscat & corrigat patere prorsus & liberum non dubium sit, ut non talis effectus qualis nunquam dictus, nunquam esse soluedus, sed talis qualis non est dictus nunquam esse soluedus, id est correctus & emendatus consequenter correctus & possit solui. Notandum quod quolibet genere blasphematis in spiritu sanctum si resipiscat & corrigat, & hic eis & in futuro seculo remittat, nec inde possit deum mutari sententia, quae circa tales utique permanentes permanere dicta est non circa non tales effectus. Quoad autem in hoc manent tales sunt, quibus non remittendum esse praefixum est. Cum autem ab hoc recesserint, non tales efficiuntur, quibus non remittendum esse praedictum est. Et ideo non talibus effectus potest & hic & in futuro seculo iam dimitti. Alioquin quod absit frustra videtur ecclesia hominum sua recedentia tunc suscipere. Qui autem frustrari non potest hoc intellectum modis omnibus salva dei sententia praedicandum est quantum ad nos pertinet omnino non posse. Talis igitur dictus est Acatius qualis ligatus est nunquam esse soluedus. Talis usque in finem permanit talis esse non destitit, ita talis est hodie quae talis est dictus. Non talis esse iam non potest, nunquam igitur talis permanendo soluedus est, quia si talis esse desisteret non in non tali permanisset, & nunquam esse soluedum, quia non talis qualis dictus est, nunquam esse possit absolui, & non tali nunquam solui recederet, & ideo ut solui posset accederet. Quod sedes apostolica non consensit, nunc imperator imposuit nec Anatholius usurpavit. Totumque ut dictum est in sedis apostolice praeterea, ita quod firmavit in synodo sedes apostolica hoc robur obtinuit, quod refutavit hunc non potuit firmitate & sola rescindit, quod praeter ordinem congregatio synodica putauerat usurpandum. Non promulgatrix iterata sententia, sed cum apostolica sede veteris executrix, hoc tamen quod de uno eodemque homine dictum est, siue tali persistere qualis sententiam competenter accepit, siue non tali effectus & ab illa sententia quae non tali non data est absolutio, & in unaquaque civitate legitur similiter esse praefixum, & in populo ac simul genere de promptu potius quae in toto orbe portio est. Idem enim mundus est qui & periturus est dictus, & sermo dei non potest excidere & in in ipso mundo nihilominus a praeratis intentionibus recedere non promittitur. Sic Tyrus & Beriton gaza, & Aegyptus praerati sunt piture quas postea per euangelium novimus esse saluatas. Perierunt itaque duplici modo aut permanentes in eo quod talem sententiam susceperunt, aut deficientes ab eo quod tales fuerant quibus est illa praefixa sententia ut consequenter ad non tales non pertineret illa sententia quae non talibus praefixa non fuerat. Sic etiam de gente Iudeorum adeo etiam per Esaiam prophetam pemptorie veluti pronunciatum est.

Claude

Claude oculos eorum, & obtura aures eorum, & videtes non videant, & audietes non audiant, ne quoniam intelligant, & obdura cor populi huius, ne unquam conuertant, & sanes illos, hic etiam correctio & emendatio interdicta monstrat, & respiciendi quoque spes prorsus abscondit. De quo inde populo apostolus & Ecclesiam primitiuam, nouum processisse, & tot milia hominum una die de baptismo fuisse saluata. Ecce & in presentibus qualis est illa sententia promulgata, promissit nunc ad correctionem prorsus venire sanitate admitti sunt, sed adiudicati sunt in sua nequitia deperire, & manere diuina sententia non propter ipsorum propria emendationem suam intellectu vel motu, suaque virtute vel possibilitate conuersi sunt ut sanari rursus, sed propter gratiam sanati sunt, ut conuerterentur: ne conuertant, inquit, & sanent eos, ne sua sponte, ne suis opibus utique quibus confidebant, ne sua iustitia sectantes, iustitiam dei non debeant esse subiecti, de suis viribus confidetes, non diuina se mixta illuminatioque subdetes. Et ideo inhibet eis superbie presumptiois effectus, ne conuertant suis intertibus, suis visibus, ut putarent, & sanent eos, ne eorum quasi ex meritis, ex propria facultate venientibus saluatrix gratia daret, atque ita gratia iam non esset gratia, si non gratis data esset immeritis, sed merces tanquam meritis restituta. Non ergo ipsi conuertant, & sanent eos, sed sanati propter gratiam qualiter ad humilitatem Christi conuertant, agnoscat. Ita in vtrisque, hoc est, & in eo permanetibus in quo tale sententiam peperunt, & in saluatis exinde sententia diuina fixa promissit, & tamen cum permanente sic eis miro genere sanitas introducta est, ut illa sententia non mutata videret, sed eadem durante sanitas non eorum confidentia, sed diuino munere proueniret. Quod si haec cetera formidant, nec ad suam pertinere cognoscunt modulum potestatis, cui tamen de humanis rebus promissum est, non etiam eam praestitisse diuinis, quoniam de his pro quos diuina ministrant iudicare presumunt. Fuerit haec autem aduertum Christi, ut quidem figurat adhuc tamen in carnalibus actibus constituti, pariter reges existerent, & pariter sacerdotes. Quod sanctum Melchisedech fuisse sacra prodit historia. Quod in suis quoque diabolus imitatus est, ut prope quae diuino cultui conueniret sibi tyrannico spiritu vedicare contedit, ut pagani imperatores. Idem & maximi pontificis dicerentur.

¶ Sed cum ad verum vetum est, eundem regem atque pontificem ultra sibi nec imperator pontificis nomen A imposuit, nec pontifex regale fastigium vedit. Quamuis enim membra ipsius, id est, veri regis atque pontificis secundum participationem magnifice vtrique in sacra generositate sumptisse dicant, ut simul regale genus & sacerdotale subsistant, quoniam Christus memor fragilitatis humanae quod suorum saluti congrueret dispensatione magnifica temperauit, sic actibus propriis dignitatibusque distinctis officia potestatis vtriusque discreuit, suos volens medicinali humilitate saluari non humana superbia rursus intercepti, ut & Christiani Imperatores pro aeterna vita pontificibus indigerent, & pontifices pro temporalium cursu rebus imperialibus dispositioibus vterent, quatenus spiritualis actio a carnalibus distaret incuribus, & ideo militans deo minime se negotiis secularibus implicaret, ac vicissim non ille rebus diuinis praesidere videret, quae negotiis secularibus implicatus, ut & in odium vtriusque ordinis curaret, ne extolleret vtrique suffultus, & competens qualitatibus actionum specialiter professio aptaret. Quibus omnibus rite collectis satis euidenter ostendit a seculari potestate, nec ligari prorsus, nec solui posse pontificem. Quo manifestius approbat Alexandrinum Petrum imperiale tamen modo sententiam nullo modo potuisse prorsus absolui, ubi si pontificum quoque sociat assensus, quatenus vtrum processerit, an fuerit subsequutus. Si subsequutus est nihilominus ad id reddit, ut absolutio seculari potestate praecipua & principaliter inchoata valere non possit, pontificumque secutus assensus adulationis potius fuerit, quam legitimae sanctiois. Si processit, doceat a quibus & ubi ille sit gestus, si secundum Ecclesiae regulam celebratus, si prima traditione profectus, si maiore more platus, si competenti examinatione de promptus. Vbi proculdubio requirendum est, si synodali congregatio celebratus, quod in receptioe danari, & depulsiione catholici, quia noua est causa fieri, certissimum est. Si ad primam sedem, cuius intererat sententia, qua Petrus tenebat obstrictus, & secundum regulas est relatatum, si eadem quae ligauit, absoluit. Si illa quae non ligauerat resoluente imo etiam nesciente potuisset dissolui, si haec gesta non sunt, quo more, quo ritu Alexandrinus Petrus praereditur absolutus, cum nec a pontificibus legitime, & Ecclesiasticis legibus fuerit expeditus, nec a seculari potestate potuerit propter Ecclesiae tramitem prorsus absolui. Tanto magis postquam imperatori a pontificibus fuerat suggerendum, ut si eum legitime vellet absolui legitima Ecclesiastici tenoris absolutio proueniret, & haec omnia quae superius dicta sunt secundum Ecclesiae tramitem seruarent praecipue cum de sedis agere antistite, nec ab inferiore qualibet, sed a prima sede iure possit absolui. Inferior prope potior est absoluere non potest, sola ergo potior inferior conuenienter absoluit. Proinde inferioris loci pontifices quatenus nullatenus se nouerant potior sibi sine prima se posse resoluere praecipue quae eius sententia nouerant obligati prauaricatoria absolutioe potius non illius penitus exuerunt, sed prauaricatione potius nexuerunt. Ita Petri absolutio ex vtrique non constat, quia nunc prauaricatoria absolutioe rei reum absoluere potuerunt, & depulsis vndique pontificibus catholicis haereticisque subpositis, vel his quae haereticorum tenebantur conione polluti, etiam sacrae religionis in sinceritate polluti, participes suum, tam absoluere nequiverunt, quam ipsi non erant absoluti.

Epistole Gelasij pape.

Ac proinde tam Ecclesiasticę regulę p̄uaricatores quã sacrosanctę cõionis integritatē maculãtes cõsortio p̄fidorũ qđ de reo simillimo potuerũt ferre iudiciũ. De Catholicis etiã pontificibus p̄ totũ oriẽtē, aut qđcũq; p̄stitit, ē eiectus, aut ille restitit qđ cõsensit errori, & se ab erratiũ cõtagione retraxit. Qđ igit̄ eorũ potuit de cuiusq; errore eē iudiciũ, qđ nunq̄ nõ errasse mōstrant, sed hereticorũ sũ catholicorũ qđ cõfessioẽ p̄mixta cũctas religiõis verę & syncerę sedes turbasse catholicã Apl̄icãq; cõfudisse puritatē. Ecce qđ reũ absoluerit qđ rei p̄ oĩbus docebant effecti. Ecce cũ qbus de absoluẽdo reo synodus fuerat ineũda. Si fides & cõio Catholica retinebat, cum Catholicis pellebant Antistites, quõ tantummodo hæretici seruabantur.

¶ Item Epistola Gelasij pape ad Faustum magistrum fungentem legationis officio Constantinopoli.

B **E**Go qđ mēte p̄cepi gręcos in sua obstinatõẽ m̄afuros, ne cui velut in speratũ videri p̄t, qđ est in añ p̄cognitũ. Quapropter non tam p̄pter legatõis causas studēt dispositõibus publicis obuiare, sed potius p̄ occasione legatõis regię Catholicam fidē molũnt euertere, & tali cõmẽo nitunt̄ sperata p̄stare. Quid sibi vult aut̄, qđ dixerit Imperator à nobis se in religione dānatũ cum sup̄ hac parte, & p̄decessor meus nõ solũ mĩme nomē eius attigerit, sed in sup̄ qđ principia adeptus regię p̄tatis exercuit, in eius se rescriptis imperij p̄mõtione gaudere: Et ego nulla ipsius vnq; scripta p̄cipiēs honorificis nostris eũ l̄is salutare curauerim. P̄decessores mei sacerdotes qđ p̄uaricatoribus se cõicasse p̄pria voce cõfessi sunt, à cõmunione eos apl̄ica submouerũt. Si ita placet se miscere dānatis, nobis nõ p̄t̄ iputari si ab eis velit abscedere, tãto magis à nobis nõ p̄t̄ eē dānatus, sed potius ad grām syncerę cõionis adm̄issus. Ad senatũ p̄tinet Romanũ, vt memor fidei quã à parētib; se suscepisse meminit, vt ob cõtagia vitę & cõionis externę, neq; ob hoc cõionis sedis apl̄icę (qđ absit) reddat̄ externus, & veniã sibi dari debere p̄ponat. Legat̄ ex qđ est religio Ch̄fiana, v̄ certe deĩ exẽplũ in Ecclesia Dei à qbuslibet p̄tificibus, aut ab ipsis Apl̄is. Ab ipso deniq; saluatore veniã nõ corrigētib; fuisse cõcessam. Auditũ aut̄ sub ipso cœlo, nec legit̄ oĩno nec d̄f, qđ eorũ voce depromit, date nobis veniã, vt tm̄ nos in errore duremus, id qđ paḡ est. Ostēdat̄ qđ nobis canones nitunt̄ opponere, qbus hoc canonibus, qbus regulis, qua lectõẽ, quove documẽto, siue à maioribus nostris, siue ab ipsis apl̄is qđ potiores merito fuisse, nõ dubiũ est, seu ab ipso dño saluatore qđ iudicatur credĩt viuos & mortuos, siue factũ ē vnq; v̄ faciẽdũ eē m̄dat. Mortuos suscitasse legimus Ch̄fm. In errore mortuos absoluĩse nõ legimus. Et qđ hoc certã faciẽdi sol; habuit p̄tẽ b̄to Petro p̄cipalr̄ m̄dat ap̄lo: Quę ligaueris sup̄ terrã, ligata erũt & in cœlo, & qđ solueris sup̄ terrã, erũt soluta & in cœlo. Sup̄ terrã, inq; nã in hac ligatõẽ defunctũ nunq; dicit̄ absolui. Qđ ergo nunq; factũ ē v̄ mēte cõspicere formidam; scietes in diuio iudicio nõ posse penit; excusari. Si aut̄ qđ nũc p̄tēdũt à Romana Ecclesia se diuisuri sunt qđ iã dudũ fecisse mōstrant, eo minus vere miror si ignoratiã suã ipse nõ p̄spicit qđ dicit̄ Acatiũ ab vno nõ potuisse dānari, ita ne nõ p̄spicit scđm formã synodi Calcedonẽsis Acatiũ fuisse dānatũ, nec nouit aut̄ se nosse dissimulat, qđ n̄tos vtq; p̄ nũerosam sn̄iam sacerdotes erroris hui; authores cõstat fuisse dānatos, sicut i vnq; qđ heret̄ a p̄cipio Ch̄fianę religiõis & factũ fuisse, & fieri manifesta re; rõne mōstrat, p̄decessorẽq; meũ executore fuisse veteris cõstituti, nõ nouę cõstitutõis autorẽ. Qđ nõ solũ p̄fuli apl̄i cofacere licet, s; cuiũq; p̄tifici qđlibet quẽlibet locũ, scđm regulã hereseos ipsi añ dānatũ à

C ¶ Acatiũ qđppe nõ fuit noui v̄ p̄prij inuẽtor erroris, vt in eũ (catholica cõione discernat, noua scita p̄cederēt, sed aliorũ faciori suã cõionẽ miscuit. Itaq; necesse ē, vt in illã recideret̄ iusta lãce sn̄iam quã cũ suis successoribus p̄ cõnuẽtiã synodale suscep̄erat author erroris. Nobis opponũt canones, dũ nesciũt qđ loquant̄. Cõtra qđ hoc ipsi venire se p̄dũt qđ primã sedi sanarecta; suadēti parere fugiũt, ipsi sunt canones qđ appellatões toti; ecclesię ad hui; sedis examē voluere deferri. Ab ipsa vero nusq; p̄rsus appellari debere sanxerũt, ac p̄ hoc illã de tota Ecclesia iudicare, ipsam ad nullũ cõmeare iudiciũ, nec de ei; vnq; p̄cepeit̄ iudicio iudicare sn̄iam, qđ in illã cõstituet̄ nõ oportere dissolui, cui; poti; decreta sequẽda m̄darũt. In hac ipsã cã Timotheus Alexandrinus, & Pett; Antiochenus, Petrus, Paulus, Iohãnes, & ceteri nõ solũ vn; s; plures nomē sacerdotij p̄ferētes, sola sedis apl̄icę sunt autoritate deiecti, cui; rei testis etiã docet̄ ipse Acatiũ qđ p̄ceptõis hui; extitit executor. Qđ vtq; sicut apl̄icã sedē iuxta formã synodicã fecisse, manifestũ ē, sic neminẽ resultare potuisse certissimũ. Hoc igit̄ mō recidēs in cõsortiũ dānatorũ est dānatus Acatiũ, qui eorũ damnationẽ anteq; p̄uaricator existeret, fuerat executus. Nobis aut̄ sunt facere canonũ mētionẽ, cõtra quos vos sp̄ ambitõibus illicitis tenēdi eē monstrant. Qua in synodo v̄ scđm cuius synodi formã Alexandrinũ Iohãnẽ de Ecclesia cui ordinatus fuerat expulerũt. Qui nullis causis euidentibus, nec añ conuẽtus, nec postea puocatus, etiã in iudicio cõpetēti potuit accusari. Qđ si dicũt, Impator hoc fecit, hoc ip̄m quibus Canonib; quibus regulis ē p̄ceptũ; Cur huic tam prauo factõ cõsensit Acatiũ eũ autoritas diuina dicat̄ Non

Non solum q faciunt praua reos esse, sed etiã q consentiunt faciētibus, Quibus Canonibus qbusve regulis Calēdion exclusus est, v' primivrbū diuersarū catholici sacerdotes q traditōe maiorū aplicā sedē in iudicio vocāt. An secundæ sedis Antistites, & tertix cæteri q bñ sibi cō scij sacerdotes debuerunt, & q religionis existit inimicus depelli non debuit? Viderint ergo si alios habēt Canones, qbus iuas iēptias exequant. Cæterū isti q sacri, q Ecclesiastici, q legitimi celebrant non solū sedē Applicā ad iudiciū vocare non possunt, & Constantinopolitanæ ciuitatis Epūs, quē vtiq; p Canones iter sedes nullum nomē accepit in communionē recidēs p̄fidōz non debuit submoueri? An q homini mētus dī Imperatori & Imperatorē læsisse p̄hibenī depelli debuerunt, & in deum q summus ē imperator Acatiū delinquētē synceramq; communionem diuini sacramenti studētem miscere cum infidis, secundum synodum qua est damnata p̄fidia non oportebat excludi? Sed velint nolint ipsius iudicio antiqua Canonū constitutōe firmabunt. Sed religiosi viri atq; p̄fecti scdm Canones concessam sedē Apostolicæ p̄tātē nimirum conantē eripere, & sibi met eā contra Canones vsurpare contēdunt. O canonum mgr̄os atq; custodes, nobis nullum fas est inire certamē cū hoibus cōionis alienæ, diuina scriptura prædicatē, hominē hæreticū post primā & scdm correptionē deuota. Sciēs qd̄ hmōi delinquat p̄prio iudicio condēnatus. Ecce cognoscāt, qā non solum ab alio, sed à se p̄prie quoq; danet hæreticus, illud autē nimis ē impudēs, qd̄ Acatiū veniam postulasse confingūt, & nos existisse difficiles. Testis ē frater vester vir illustris filius meus Andromachus, q & à nobis abundatē istructus ē, vt cohortaret Acatiū deposita obstinatōe respiscere, & ad se disapplicē remeare consortiū, quicq; se sub iure iurādo magnis cū eodē molitōibus egisse testat, nec ad ea quæ recta sunt potuisse desecti, sicut rez p̄bat effectus. Certē p̄ferat iudiciū qñ miserit, qñ veniā postularit correptionēq; suā nobis p̄miserit exhibēdā, nisi fortē hūc annum gessit quē successores eius habere p̄picimus. Vt tamē se veniā postulet impēdi sic sibi velle, vt nihilominus in errore p̄sisteret, vbi vtiq; nō tā à nobis recipi videt, quā nos potius in suā traducere prauitatē. Quē reatum se confessus asseruit añ certamē. Si reatus est, vtiq; corripiēdus est. Si corrigēdum non putant, fallaciter se reatum phibēt p̄fiteri, nisi quod est infelicius, cum & fatent reatum, & non æstimant corrigēdum. Illud quoq; me ridere libuit, qd̄ ait: Si necesse fuerit veniā postulare, & existimās nimis tunc se p̄cti veniā necessario postulare, si ei cōcedamus ne peccare desistat, imō etiã (qd̄ absit) certē cū eodē consentiamus nos q; peccare. Nescio iter quæ mundi p̄digia hæc vox possit admitti. Remitti culpa de p̄terito p̄t correptōe sine dubio subsequēte. Nā si deinceps finit māsura pueritas, nō ē benignitas remittētis, sed cōsentietis assensio. Nō mirū si isti sedē bñ Petri apl̄ blasphemare p̄sumūt, q talia portēta v' corde gerūt, v' ore diffundūt, & nos insup̄ sup̄bos eē p̄nuntiat, cū eis prima sedes qcqd̄ est pietatis nō desistat offerre, illi eā ip̄o p̄teruo sp̄i subiugare posse cēfidāt. S; captos mēte facere ista nō mis; est. Si Phrenetici solēt medicātes q; velut hostes putare v' cēdere. Quæro tñ iudiciū ab his qd̄ præ tēdūt, vbi nā possit agitari, an apud ip̄os vt iudē sint inimici & testes & iudices? Sed tali iudicio nec humana debēt cōmitti negotia, ne dū diuix legis itegritas. Si quātū ad religionē p̄tinet, nō nisi aplicē sedi iuxta Canones debet summa iudicij totius. Si quātū ad seculi p̄tātē ille à p̄fificibus, & p̄cipue bñ Petri vicario debet cognoscere q diuina sunt, non p̄t ipse eadē iudicare, nec sibi hoc qsq; potētissimus seculi, q tñ Christianus ē vindicare p̄sumat, nisi religionē forsitā p̄sequētes qd̄ tñ dicerēt, si non chartis suis in oibus vincerent. Ineptias vtq; suas sibi seruēt, nisi respiscāt, potius cogitātes Chri vocē nō eē sup̄fluā quē cōfessione bñ Petri apl̄ inferni portas nunq; p̄ualituras asseruit. Quapropter nō veremur, ne aplicā snia resoluat, quā & vox Chri, & maior traditio, & Canonū fulcit autoritas, vt totius Ecclesiā sp̄ ipsa dñdicet. Sed cogitēt magis, si qs in eius religionis ē sensus, ne prauitatē suā nullatenus deponētes apud deū hoiesq; sedis apostolicæ p̄petua constitutōe dānent. Si autē dī fuisse definitū, vt deinceps de negotio nihil dicatur quasi v' nunc eos quē admodum nostis meo duxerim nomine specialr̄ alloquēdos. Neq; planē cum istis non corrigētibus ineunda congressio, quē admodū cum aliarum quoq; hærefum sectatoribus dimicatio renuēda. Vos autē saluos & sospites quanto citius huc reuertī, continuis diuinitatem votis expetimus.

¶ Epistola Gelasij ad Anastasium Augustum.

¶ Famuli v're pietatis, filij mei Faust' mgr̄ & Hyren' viri cōsulares atq; eorū comites publica le
 gatōe fungētes ad vrbē ruerfi clemētia v'ras q̄sisse dicūt, cur ad vos meq; salutatis scripta nō mi
 serim, nō meo fateor istituto. S; cū directi dudū de p̄tib' oriētis v' vidēdi me licētā sibi v'vis
 ceptōib' abnegatā tota vrbe disperit à l'is credidi tēpandū ne onerosus poti' q̄ officiosus ex
 isterē. Videtis igr̄ nō mea dissimulatōe puenisse, s; cōpetētis fuisse cautelę, ne ispuētib' aīs mo
 lestiā irrogarē. S; vbi serenitatis tuę bñuolētā cōperi p̄fatis idicātib' hūilitatis meę clemēter
 expetisse sermonē, lā reuera p̄pēdi imputādum non immerito mihi si tacerē, qā gloriose filij
 & sicut

Epistole Gelasij pape.

& sicut Romæ natus Romanum principem, amo, colo, suscipio, & sicut Christianus cum eo qui zelum Dei habet, secundam sciam veritatis hære desidero, & qualiscumque Aplica sedis vicarius, quod cumque plenè fidei Catholicæ deesse cõperero, p meo modulo suggestionibus opportunis supplere contẽdo. Dispensatio etem mihi diuini sermonis iuncta. Væ mihi est, si non euagelizauero. Quod cum vas electõis beatus Paulus Apostolus formidet, clamet, multo magis mihi exiguo metuẽdum est si diuinitus inspiratũ, & pna deuotõẽ trãmissum subtraxero ministeriũ prædicandi. Pietatẽ tuam pcor, ne arrogantia iudicet diuinae rõnis officium. Absit quæso à Romano pncipe, vt intimatam suis sedibus veritatem arbitret iniuriam.

B ¶ Duo quippe sunt Imperator Auguste, quibus pncipaliter mundus hic regitur, autoritas sacra pontificum, & regalis potestas. In quibus tanto grauius est pondus sacerdotum, quanto etiã pro ipsis regibus hominum in diuino reddituri sunt examine ratione. Nosti etem filium clementissimum, quod licet præfideas humano generi, dignitate res; tamẽ præfulibus diuinæ deuotus colla submittis, atque ab eis causas tuę salutis expectas, in quibus sumẽdis cœlestibus sacramentis eisque vt competit disponẽdis, subditi debere cognoscis religiois ordine potius quàm præesse. Itaque iter hæc illo te pedere iudicio. Nõ illos ad tuã velle redigi voluntatẽ. Si em quãtum ad ordinẽ pñet publicæ disciplinæ cognoscẽtes imperium tibi supna dispositõẽ collatum legibus tuis, ipsi quoque parẽt religionis Antistites, ne vñ in rebus humanis excludere videantur obuiare sententiæ, quo rogo te decet assensu eis obedire, quod p rogãdis venerabilibus sunt attributi mysterijs. Proinde sicut nõ leue discrimẽ incubit pontificibus siluisse p diuinitatis cultu quod cõgruit, ita his quod absit nõ medio cre periculum quod cum parere debeant, despiciunt. Et si cunctis generaliter sacerdotibus recte diuina tractatibus fidelium cõuenit corda submitti, quãto potius sedis illius pfuli cõsensu quod adhibẽdus, quẽ cunctis sacerdotibus & diuinitas summa voluit puenire, & subsequens Ecclesię generalis iugiter pietas celebravit. Vbi pietas tua euidenter aduertit nõ quod quilibet, & penitus humano cõsilio eleuare se quẽ quod posse illius priuilegio vñ cõfessioi quẽ Christi vox p̄tulit vniuersis. Quẽ Ecclesia veneranda cõfessa sp̄ est, & habet deuota primatũ. Impeti nõ pñt hũanis p̄sumptõibus quod adhibẽdus, quẽ cunctis cõstitutis. Vinci at quod quilibet potestate nõ pñt. Atque vtinã sic cõtra nitentibus pncipiosa nõ sit audacia, quẽ admodum quod ab ipso sacre religiois authore p̄fixũ est, nõ pñt vlla virtute cõuelli. Firmitatẽ em Dei stat. Nunquid nõ cum aliquibus ista religio est, quãtãcumque potuit nouitate superari, & nõ magis hoc iniuncta primatũ, quod estimata est posse succubere. Desinat ergo quodso te p̄pibus tuis quodã p occasione p̄turbationũ Ecclesiasticã p̄cipitãter ambire quod nõ licet, nec & illa quod male appetit, nullatenus apprehendat & modũ suũ apud deũ & homines nõ teneat. Quapropter sub cõspectu dei syncerẽ pietatẽ tuã dep̄cor, obtestor, & exhortor, vt petitionẽ meã nõ indignatẽ accipias, rogo in quod vt me in hac vita potius audias dep̄cantẽ, quã quod absit in diuino iudicio sentias accusantẽ. Nec me latet Imperator Auguste, quod pietatis tuę studiũ fuerit in priuata vita. Optasti sp̄ fieri p̄iceps pmissiois & eterne.

C ¶ Quapropter noli irasci, si te tã diligo, vt regnum quod tunc p̄p̄t assicutus es, velim te hære p̄petuũ, & quod iperas seculo, possis regnare cum Christo. Tuis certẽ legibus imperator pateris nihil perire Romano nõ nõ nulli admittis ingerere detrimẽtum, ita ne verum est p̄iceps egregie, quod nõ solũ pñtia Christi beneficium, sed desideras & futura, vt religioi, vt veritati, vt sinceritati catholice cõtionis, & fidei p̄pibus tuis nõ patiaris quẽ quod inferre dispẽdiũ. Qua fiducia rogo te, illic eius p̄mia petiturus es, cuius hic dãna nõ p̄hibes. Nõ sint grauiã quodso te quod p tuę salutis & eternitate dicunt. Scriptũ legisti. Meliora sunt vulnera amici quod oscula inimici. Quæso pietatẽ tuã, vt quo affectu dicunt à me eo tuis sensibus intiment. Nemo pietatẽ tuã fallat, vñ est quod singulariter p̄ Prophetã scriptura testat. Vna est columba mea, vna est p̄fecta mea, vna est Christiana fides, quã venerat vniuersa Ecclesia catholica, Catholica at veraciter illa est, quæ ab oim p̄fidõs atque ab eorũ successoribus atque cõsortibus, syncera, pura, immaculata cõione diuina est. Alioquin nõ erit diuinitus mã data discretio, sed miserãda cõfusio. Nec vlla causa iam superest, si hoc in quodlibet cõtagio voluerimus admittere, ne cunctis hæresibus aditũ ianuamque pandamus. Qui em in vno offenderit, oim reus est, & quod minima spernit, paulatim decidit, hoc est, quod sedes Aplica magno p̄taxauit, vt quod mudo radix est Aplica gloriosa cõfessio, nullarima prauitatis, nulla p̄sus cõtagione macule. Nã si quod deus auertat, quod fieri nõ posse cõfidimus, tale aliquid pueniret, vñ cuius resistere au deremus errori, vñ vñ correptionẽ errãtib; posceremus. Proinde si pietas tua vnus ciuitatis p̄p̄m negat posse pace cõponi, quod nos de totius orbis terrarũ sumus vniuersitate facturi, si quod absit nõ fuerit p̄uaricatõẽ deceptus. Si totus correctus est mūdus p̄phana p̄m suorũ traditõẽ despecta, quõ nõ corrigat vnus ciuitatis p̄p̄s, si p̄dicatio fidei succedat. Ergo gloriose Imperator nolo ego Ecclesię pacẽ, quã eius si cui mei sanguis imp̄sio, puenisse posset amplector. Sed p̄cor cuiusmodi debeat eẽ pax ipsa, nõ vtrũque s; veraciter Christiana mête libremus. Quõ em p̄t eẽ pax vera, cui charitas itemperata defuerit. Charitas at qualiter eẽ debeat nobis euidenter Aplica p̄dicat, quod ait: Charitas de corde puro & cõficia bona, & fide nõ ficta. Quõ quodso te de corde erit

de erit puro, si cōtagio inficiat externo: Quo de conscia bona si prauis fuerit malisq; cōmixtae. Quēadmodū si de nō ficta si maneat sociata cū pfidis: Quæ cū à nobis sepe iā dicta sint, necesse ē tñ incessabilr iterari, & tādū nō tacere q̄ diu nomē pacis obtēdit, vt nrm nō sit, vt iuidiose iactat facere pacē. Sed talē velle doceamus qualis & sola pax eē, & p̄terq̄ pax nulla eē mōstrat. Euticianū dogma cōtra Ap̄licæ sedis cautelā puigilat, si credit salua fidei Catholicæ posse veritate cōstare, p̄ma, asserat, & q̄ntislibet viribus astruat, vt nō solū p̄ seipm quā inimicū sit fidei Chriānæ possit ondi, sed quātē & q̄ letales hæreses in sua cōtineat colluione mōstrari. Si aut vt magis cōfidimus à catholicis iudicatis mētibus excludēdū, q̄so te, cur nō cōtagia simul eoz q̄ hac pbant eē polluti decernitis refutāda, cū dicat Ap̄ls, q̄ nō solū nō faciēda faciūt reos videri, sed etiā q̄ consentiūt faciētibus. Proinde sicut nō pōt puerfitatis cōicatore suscepto nō pariter puerfitas approbari, sic nō pōt refutari puerfitas, cōplice puerfitatis admisso. Legibus certē frēs criminū cōscij susceptoresq; latrocinatiū pari iudicioq; p̄na cōstringunt, nec expers facinoris æstimat, q̄ licet ipse non fecerit, faciētes tñ familiaritatē fœdusq; receperit.

¶ Proinde cū Calcedonēse cōciliū p̄ fidei Catholicę atq; Ap̄licę veritate cōioneq; celebratū dā **A** nauerat Euticē detestādi furoris authorē nō satis habuit, nisi vt p̄ter eius q̄q; cōsortē Diofcoz ceterosq; ppelleret. Hoc iḡ mō sicut i vnaq; hēresi v̄l factū sp̄ v̄l fieri nō habet ābiguū, successores eoz Timo, Petrū, atq; altez Antiochenū Petrū non viritim p̄pter singulos q̄sq; rursus facto cōcilio. S; synodi semel facta regula cōsequēter elisit. Quēadmodū ergo nō euidēter apparet etiā cūctos sibi tenore cōstringi, & q̄ eoz cōicatores & cōplices extiterūt, atq; oēs oīno à Catholica atq; Ap̄lica merito cōione discerni. Hinc Acatiū q̄q; iure dicimus à nro cōsortio submouēdū q̄ maluit in sortē trāsire pfidię q̄ in Catholicę atq; Ap̄licę cōionis sinceritate consistere, cū ferē triēniū ne id veniret ap̄licę sedis ep̄lis doceat cōpetēter istructus. Postq̄ vero cōmunione ē fact⁹ aliēq; nō potuit nō catholicę & ap̄licę mox societate p̄cidi, ne p̄ eū si v̄ paululū cessarem⁹, nos q̄q; videremur subisse cōtagia pfidoz. Sed reuera v̄ tali p̄culus p̄na resipuit, correptionē pmisit, emēdavit errorē. Aut ille tractat⁹ leni⁹ valeat coerceri, q̄ etiā verbera dura nō sensit. Quo in sua pfidia & dānatōe manēte, tā ei⁹ in Eccl̄iastica recitatōe nō p̄t nomē ascribi, q̄ externę cōtagiū cōionis admitti. Quapropter aut doceat ab heretica p̄icipatōe syncerus, q̄ si ille cōioni pmiscuit, aut cū iisdē nō p̄t nō repelli. Si at susurrat oriētis ep̄i ad eos sedes ap̄lica nō ista cōscripserit, q̄ si v̄l ip̄si de recipiēdo legitime Petro sedē ap̄licā suis lris fecerint certiorē, v̄l huius receptoris icōditq; nō iā pariter cōplices extitissent, quē sicut verē nō p̄t docere ab heretica prauitate fuisse purgatū, ita se hereticos nullaten⁹ poterūt excusare cōsortes. Qd̄ si fortassis astruxerit qd̄ ad ap̄licā sedē de susceptōe Petri p̄ Acatiū cūcta cōsona voce retulerit p̄ eū dē sibi metē oēs pari vice sentiūt fuisse rescriptū, ap̄licę vero sedis autoritas, qd̄ cūctis secūdis Chriānis & Ecclesię plata sit vniuersæ & canonū series p̄noz & multiplici traditōe firmat. S; h̄ hic v̄l vtrū sibi q̄sq; cōtra Nicēnē synodi cōstituta q̄piā valeat vsurpare, collegio p̄t vn⁹ cōionis ondi nō mētib⁹ externę societatis aperiri. Apud illos si q̄s cōfidit egrediat in medio, & ap̄licā sedē de vtraq; pte reuicat & istruat. Tollat ergo nomē ē medio qd̄ Eccl̄iay discretōe p̄culā catholica cōione operat, vt syncera pax fidei cōionisq; repararet, & vnitas. Et tūc q̄sq; nrm cōtra venerādā v̄l isurrexerit, v̄l nitat̄ insurgere vetustatē, cōpetēter & legitime p̄q̄rat. Et illic apparebit q̄s modesto p̄posito custodiat formā traditionēq; maiorē, q̄s supra hęc irreuerēter ihliēs, q̄s rapinā æq̄lē posse fieri arbitret. Qd̄ si mihi ppli Cōstātinopolitani p̄sona p̄ponit, p̄ quā dicat nomē scādali. i. Acatiū nō posse remoueri. i. taceo q̄ & hæretico qd̄ Macedonio pulso, & Nestorio nup̄ eiecto plebs Cōstātinopolitana catholica p̄manere delegerit, q̄ maiorē p̄sulū dānatōz affectōe retineri. Taceo q̄s ab eis dē ipsis dānatis p̄sulib⁹, q̄b⁹ baptizati fuerāt in fide catholica manētes nulla sint exagitatōe turbati. Taceo q̄ reb⁹ ludicris populares tumult⁹, nūc ēt v̄r pietatis autoritas refrenarit, atq; iō mltomagis p̄ salute aīay suarū necessario nob̄ Cōstātinopolitanę ciuitatis obrēpare mltitudo, si eā ad catholicā & ap̄licā cōionē vos p̄cipes r̄ducatis. Etem̄ ip̄ator Auguste si cōtra leges publicas aliqd̄ (q̄ absit) q̄spiā fortasse tētare, nlla pati rōne potuisses ad vnitatis purā sincerāq; deuotionē. Vt tibi plebs subdita redigat cōscie tuę nō putas iterē. Postremo, si vn⁹ ppli ciuitatis aīus nō putat offendi, ne diuina vt res postulat, corrigant, q̄tomagis ne diuina offendant catholici nois vniuersi piā fidē, nec ledere debem⁹ oīo, nec possum⁹. Et tñ idē nra se poscūt volūtate sanari. Cōpetētib⁹ ergo sināt curari se posse remedijs. Alioqn̄ (qd̄ absit) i eoz trāsēdo p̄nicie cū ill̄ p̄ire possum⁹. Ip̄os vero saluare nō possum⁹. Iā hic qd̄ sit magis se q̄ndū sub diuino iudicio v̄r cōscie derelinquo vtrū sicut nos optamus si oēs certā redēamus ad vitā, an sicut illi poscūt, manifestā redāmus ad mortē. S; adhuc ap̄licā fidē sibi medicinalia suggerētē, superbā vocare arrogātēq; cōtēdūr. Habet hoc q̄litas sepe languetiū, vt accusent medicos cōgruis obseruatōibus ad salubria reuocātes, quā vt ip̄i suos noxios appetitus depromere v̄l reprobare cōsentiāt. Si nos sup̄bi sumus qui aīa-

Epistole Gelasij pape

qui animarū remedia cōueniētia ministramus qd vocādi sunt q̄ resulat: Si nos supbi sumus q̄ obediēdiū p̄nis dicimus institutis; q̄ refragant quo appellādi sunt noie; Si nos elati sumus, q̄ dī uinū cultū puro atq; illibato cupimus tenore seruare, q̄ contra diuinitatē quoq; sentiūt, dicāt qualr nuncupent, sic & nos ceteriq; q̄ in errore sunt, æstimant qd' eorū nō cōsentiamus in s̄nā nīa, vbi tñ spūs supbiæ veraciter consistat & pugnet, veritas ipsa dicat.

¶ Item Gelasius ad Episcopos Dardaniæ Acatium à sede Apostolica compe-
tenter fuisse damnatum.

Dilectissimis fratribus vniuersis Ep̄is p̄ Dardaniā constitutis Gelasius. Valde mira-
ti sumus, q̄ v̄ra dilectio quasi nouā & veluti difficilē quæstionē, & adhuc tanq̄ in-
auditū q̄pp̄iā nosse desideratis, q̄ Euticianę pestilētiæ cōicatores, nō h̄ntes qd̄ pro
sua p̄ditōis obseruatōe r̄ndēat fr̄q̄nti iā rōne cōiūcti sola contētōe submurmurāt
non q̄a sit alicuius momēti q̄ garrūt, nec iueniāt penitus qd̄ loquant, vbi magis eos q̄ catho-
licis sensibus instituti sunt, adhuc h̄rere miramur, q̄ illos q̄ à veritate exciderūt, & ab antiq̄
Ecclesię traditōe sunt deuī, p̄phanas vocū nouitates & septas caducę puerstatis obtēdere q̄
bus eos retulit v̄ra dilectio iactare. Ideo Acatiū nō putare iure dānatū, q̄ nō speciali synodo
videat fuisse deiectus, & isup demētiā suę vanitatis accumulāt puerillr dicētes, p̄cipue p̄rificē
regiē ciuitatis. Quapropter stultitiā respuētes inaniū querelex, p̄currere vos oportet, ab ip̄is
bt̄is Ap̄lis & cōsiderare prudēter, qm̄ p̄res n̄ri catholici videlicet docti p̄rifices in vnaquaq; h̄resi
q̄libet tpe suscitata, q̄cqd̄ p̄ fide, p̄ veritate, p̄ cōione Catholica atq; Ap̄lica sc̄dm scri-
pturas tramitē p̄dicationēq; maiorē facta semel cōgregatōe sanxerūt, icōuulsū voluerunt
deinceps firmū cōstare, nec in eadē hac cā denuo quæ p̄fixa fuerāt, retractari qualibet recētī
presumptōe pmiserit, sapiētissime prouidētes, qm̄ si decreta salubriter cuiquā liceret iterare
nullū cōtra singulos quosq; p̄rlus errores stabile p̄sisteret Ecclesię cōstitutū, ac sp̄ iisdē furori-
bus recidiuis oīs itēgra definitio turbaret. Nā si limitibus etiā p̄fixis positā, semel synodaliū
regulā, nō eēt elisā pestes resumptis certamibus cōtra fundamētū sese veritatis attollere, &
simplicia q̄q; corda p̄cutere. Quid fieret, si subide fas eēt p̄fidis inire cōciliū: Cū q̄libet illi ma-
nifesta sit veritas, nunq̄ desit q̄ p̄nciosa depromat falsitas tā & si rōne v̄l auctoritate deficiēs,
sola tñ intētōe nō cedēs. Quæ maiores n̄ri diuīa inspiratōe cernētes, necessariē p̄cauerūt, ne cō-
tra vnāquāq; h̄resim qd' acta semel synodus p̄ fide, cōione, & veritate catholica atq; ap̄lica
p̄mulgasset, nō sinerēt nouis post h̄c recitatōibus mutari, ne prauis occasio p̄beret, quæ me-
dicinālī fuerant statuta pulsandi, sed authore cuiuslibet infanīæ ac pariter errore dānato suffi-
cere iudicārūt, vt q̄sq; aliquando huius erroris cōmunicator existeret, p̄cipali s̄nā dānatōis
eius esset obstrictus, qm̄ manifeste q̄libet v̄l professione sua v̄l comunione possit cognosci.
Et vt breuitatis causa priora taceamus, quæ diligēs inq̄sitor facile poterit iuestigare Sabelliū
damnauit synodus, nunc fuit necesse, vt eius sectatores postea damnarent, singulas v̄ritim sy-
nodos celebrari, sed pro tenore constitutōis antiquæ, cunctos q̄ v̄l prauitatis illius v̄l commu-
nionis extitere participes, v̄lis Ecclesia dixit esse refutandos. Sic, p̄pter blasphemias Arrii for-
ma fidei comunionisq; catholicæ Nicæno, plata cōuentu, Arrianos oēs, v̄l quisq; in h̄c pe-
stē siue consensu, siue cōmunionē deciderit sine retractōe conclusit. Sic Eunomiū, Macedoniū
Nestoriū, synodus semel gesta cōdēnans v̄terius ad noua Cōcilia veniri nō sinat, sed vniuer-
sos quocūq; modo in has blasphemias recidētes tradito sibi limite synodali, refutauit Ecclesia
nec vnq̄ rectē cessisse manifestū est, qualibet necessitate cogēte nouis ausibus quæ fuerāt salu-
briter cōstitutata temerasse. Non aut̄ nos latet in tēpestare p̄secutōis Arriani plurimos ponti-
fices de exilijs, pace reddita, respirātes p̄ certas puincias congregatis secū fratribus Ecclesias
composuisse turbatas. Non tñ vtilius synodi Nicænæ q̄cqd̄ de fide, & cōione catholica defi-
nierāt, immutarēt, nec noua quēquā p̄lapsū dānatōe p̄cellerēt. Sed illius terrore decreti,
nisi resipuisent, iudicārēt dānatos eē, q̄bus cōueniēter (vt dictum ē) ex p̄na traditōe p̄pensis,
confidimus qd' nullus iam veraciter Ch̄rianus ignoret vniuscuiusq; synodi constitutū, qd̄
v̄lis Ecclesiæ pbauit assensus, nullā magis assequi sedē p̄ ceteris oportere q̄ primam, quæ &
vnāquāq; synodum sua auctoritate cōfirmat, & cōtinuata moderatōe custodit, p̄ suo. s̄. prin-
cipatu, quē bt̄is Petrus Apostolus d̄ni voce p̄ceptū. Ecclesia nihilominus sublequēte, & te-
nuit semp, & retinet. H̄c dū Acatiū certis cōperisset indicijs à veritate Ap̄lica deuīasse diuti-
us ista non credēs, q̄ppe quē nouerat executorē s̄ape necessariæ dispositōis se contra h̄c reti-
cos extitisse, p̄ triēniū ferē l̄ris destinatis eundē monere nō destitit, sicut p̄ diuersos missa fami-
liariter scripta testant. Quibus ille dum primū tanq̄ debito filētio, nihil r̄ndere p̄poneret, tan-
dē aliqñ missis l̄ris profitei, sed Alexandrino Petro quē expetita ap̄licæ sedis auctoritate execu-
tor ipse quoq; dānauerat, absq; sedis Ap̄licæ notitia cōione pmixtū beati aut̄ Petri sedes quæ
Alexandrinū Petrū se t̄mmodo damnasse non etiā soluisse nouerat, nō recepit, atq; ideo ne p̄
Acatium

Acacium in Petri consortio duceret, ipsum quoque a sua coione submouit & multis modis transgressio-
 ne a sua societate fecit alienum, hic si examinatio querit, iam iudicio non erit opus. Postquam litteris suis
 ipse confessus est, si auctoritatis pondus inquirat Calcedonensis synodi tenore illius diffinitionis
 executio reperit, quo damnati illic erroris coicatore effectus, preter nihilominus particeps dana-
 tionis existeret, quoniam idem ipse error qui semel est cum suo autore damnatus in particeps quilibet prauae
 coionis effectus, & execratione sui gestat & poenam, quae tenore Timotheus etiam atque ipse Alexan-
 drinus Petrus, qui secunda certe sede tenuisse videbant, non repetit a synodo, sed auctoritate tantum-
 modo sedis apostolice, ipso quoque Acacium postulate vel exequere probant esse damnati. Quod si utrum
 errori vel puaricationi coicarent, Acacium forsitan dicat oportuisse constare, breuiter prebimus ad
 ista responsium. Aut enim ipsi doceat Petrum legitime veraciterque purgatum, & ab omni contagio he-
 reticoque rite discretum, cum ei coicauit Acacius, si eius coicatore putat Acacium aliquatenus excusan-
 dum, aut si ut magis est verum conuenienter atque legitime Petrum non probauerint expiatum. ¶ Restat
 ut eius in expiatione fuerit, & qui ei coicauit infectus. Nec plane tacemus, quod cum per mundum nouit
 ecclesia, quoniam non quorilibet sententia ligata pontificum sede beati Petri apostoli vis habeat resolu-
 ui, ut-
 pote quod de omni ecclesia phas habeat iudicandi, neque cuiquam de eius liceat iudicare iudicio. Siquidem
 ad illa de qualibet mundi parte canones appellare voluerunt, ab illa autem nemo fit appellare per-
 missus. Quapropter satis constat Acacium nullum pontificum habuisse sententiam sedis apostolice sine ulla
 eius notione soluendi. Quae certe synodo hoc ille presumpsit, quod nec fit ab apostolica sede phas quod
 haberet efficere, cuius sedis episcopus, cuius metropolitanam ciuitatis antistes, nonne parrochiae Erra-
 cleus ecclesiae? Si illi certe licuit sine synodo sententiam apostolice sedis abrupere, nulla citius consultatio
 quaesita, ita ne vero non licuit primae sedi Calcedonensi, synodi constituta, sicut decuit exequendi huiusmodi
 puaricatoris se auctoritate detrudere? Sed nec illa praeterimus, quod apostolice sedi frequenter datum
 est more maiorum, etiam sine synodo praedictae exoluendi quod synodus iniquam damnauerat, & damnandi
 nulla existenti synodo quod oportuit, habuerit facultatem, sanctae memoriae prope Athanasium synodum
 orientalis addixerat, quae tamen exceptum sedes apostolica, quae damnationi Graecorum non consentit, absoluit, San-
 ctus etiam memoriae nihilominus Iohannem Constantinopolitanum synodus etiam catholicorum presulum certe dan-
 nauerat, quae simili modo sedes apostolica etiam sola, quae non consentit, absoluit. Item sanctum Flavianum pontifi-
 cem Graecorum congregatione damnatum pari tenore, quoniam sola sedes apostolica non consentit, absoluit potius
 quam illic receptus fuerat, Dioscorum secundae sedis presulum sua auctoritate damnauit, & ipsam synodum non
 consentiendo submouit sola & auctoritate ut synodus Calcedonensis fieret sola decreuit. In quo ergo
 ut sola vis habuit absoluendi eos quos synodica decreta protulerat, sic etiam sine synodo in hac ea-
 dem causa plurimos etiam metropolitanos damnasse cognoscit. Quod si quis haec ab apostolica sede, ut scilicet sy-
 nodo acta reprehendit, propter quod praesca res probatioe conuincit. Item multo magis Acacium non li-
 cuisse fatebit. Dicat ergo quod ipse synodo secundae sedis antistitem, qualicumque certe catholicum & a ca-
 tholicis ordinatum, nec de catholica fide & coione aliquatenus impeditum duxerit excludendum, &
 haereticum manifestum Petrum sua quoque executione damnatum, pontifici catholico permisit subrogandum.
 Quae synodo tertiae sedis apostolice episcopi sanctum Calcedonem fecit expelli, ac nihilominus eidem
 Petrum tamen haereticum manifestum, ut eidem palam nec se coione prenderet sua passis dispositioe substi-
 tuti. Quae denique per totum orientem synodo eiectionis orthodoxis nullo crimine maculatis, prauos
 quosque & criminibus inuolutos sua prouisione supposuit. Quae synodo tot aliena priuilegia ne
 phadus populator inuasit? Sed libri non sufficerent si tragediae eius quae per ecclesias totius orien-
 tis exercuit sigillatim describere moliamur. An illud ipsius argumentum nobis aestimauit oppo-
 nendum, quod facinora sua in imperiale visus est iactare personam? Cur igitur quoniam voluit obstitit, Basilisco
 tyrano certe & haeretico vehementer infesto? Cur ipsi imperatori Zenoni, quae palam Antiocheno
 Petro coicare noluit suam nimirum subdidit voluntatem. Ecce potuit in alijs resultare, sed noluit. An
 non apostolus dixit, non solum qui faciunt, sed etiam qui consentiunt facientibus reatu pariter sunt irretiti.
 Sed ut ea quae latius explicanda sunt omittamus, quicquid ipse Zeno imperator suis litteris profite-
 tur cuncta se ex Acacii gessisse concilio, nec hoc enim litteris suis fallere ipse quoque testatur Acacius.
 Qui & cum nihilominus vniuersa recta gessisse conscripsit, & suo concilio haec eadem gesta non ta-
 cuit. Quasi vero tantum in Alexandrini Petri coione Acacius puaricator extiterit, & non in om-
 nibus quos fecit vel depulsis catholicis pontificibus vniuersos tyranos ecclesiis proponi ut taliter propositis
 pueris coione permixtus est, quod hoc ipso secundum canones fuerat ab ecclesiastica coione pellendi
 quod se passis sunt successores viuus sacerdotibus adhiberi. Quis autem non perspiciat Christianos,
 quod catholicis pontificibus propria sede deiectionis, non nisi haeretici potuerunt introduci. Quibus tamen
 cunctis vel autor fuit Acacius, subrogandis vel subrogatis coicatore accessit. His itaque quae coione
 haereticorum nullatenus discrepabat. Cur igitur vel cum haec fieri viderit, non sicut sub Basilisco iam fe-
 cerat, ad apostolicam sedem referre curauit, ut si solus ipse non poterat coniunctis cum eodem consilijs at-
 que tractatibus apud imperatorem, qui regioni competere, allegaret. Nam si Basiliscus (ut dictum est) ty-
 rannus

Decreta Hilarij pape.

rannus hæreticus scriptis apostolicę sedis vehemēter infestus à pluribus reuocatus est accessibus, q̄to magis legitimus iperator q̄ se catholicū videri volebat, potuit cū apostolica sede cūctoz q̄q; p̄uificū moderata suggestiōe mitigari, p̄cipue cū eiusdē Acatiū eēt specialis fautor & amator, & q̄ l̄is suis, tā ip̄m Acatiū q̄ sanctū papā Simpliciu magnis laudibus extulisset, q̄ hæreticis cōstitissime restitissent. Cur tāto tpe Acatius inter ista cōtuit, nisi q̄a phibere nolebat vllatenus q̄ desiderabat expleri. Ponamus tñ etiā, si nulla synodus p̄cessisset, cuius ap̄lica sedes recte fieret executrix, cū q̄bus erat de Acatio synodus inēda, Nunqd cū his q̄ iā participes tenebant Acatio & p̄ orientē totū catholicos sacerdotes violēter exclusissent, p̄ exilia diuersa relegatis socijs euidenter existebāt cōionis æternæ, nec prius se ad hæc cōsortia trāsferentes, q̄ sedis ap̄licę scita cōsulerēt. Cū q̄bus ergo erat synodus inēda, Catholici p̄tiffices fuerāt vndiq; iā depulsi, soliq; remāserāt socij p̄fidoz, cū q̄bus nec licebat habere cōuetū, dicēte psalmista. Nō sedi in cōcilio vanitatis, & cū iniqua gerētibus nō introibo, nec ecclesiastici moris est cū his q̄ pollutā hāt cōionē, p̄mixtāq; cū p̄fidis miscere cōciliū. Recte igit p̄ Calcedonē sis synodi formā hmōi p̄uaricatio repulsa est potius q̄ ad cōciliū, q̄ nec opus erat post primā synodū, nec cū talibus h̄re licebat. Nā & qd ageret de fide catholica intelligere, si vellēt ignorare, nō poterāt cū viderēt catholicos p̄tiffices nulla synodi discussiōe, nullo cōcilio p̄cipue cū nouas causas eē p̄p̄derēt, toto oriente depelli, & cæteri qd cauerēt ex illoz discere q̄litate potuissent, restat igit vt illius partis illos fuisse hæreseos sit clare, cui se post tot experimēta dederūt, meritoq; ap̄lica sede ceterisq; catholicis nō iā cōsulēdi erūt, sed potius norādi, risimus autē q̄ p̄rogatiuā volūt Acatio cōparari, q̄ ep̄s fuerit regiæ ciuitatis, nunqd apud Mediolanū, apud Rauēnā, apud Firmiū, apud Treueros multis t̄pibus nō cōstitit impator. Nunqd hæc vrbiū sacerdotes vltra mēsurā sibi met antiqtus deputatā p̄p̄iā suis dignitatibus vsurparūt. Nunqd Acatiū vt Iohānē q̄ tūlibet hoīem catholicū, tñ à catholicis ordinatū de Alexandria excuteret Petrūq; in hæresim iā deiectū atq; dānatū absq; sedis apostolicę cōsultatōe reciperet aliq̄ synodo saltē illic habita hoc caudacter arripuit. Vt Calēdonē de Antiochia depelleret, hæreticūq; Petrū ipse dānauerat absq; notitia sedis ap̄licę rursus admitteret aliqua synodo id fecisse monstrat. ¶ Si certe de dignitate agit ciuitatū, secūda sedis & tertix maior ē dignitas sacerdotū, quā eius ciuitas q̄ nō solū inter sedes minime nūerat, sed nec inter metropolitanoz iura cēset. Nā q̄ dicitis regiæ ciuitatis alia potestas ē regni secularis, alia ecclesiasticę distributio dignitātū. Sicut enī, quā parua ciuitas, p̄rogatiuā p̄sentis regni nō minuit, sic ip̄erialis p̄sentia mēsurā disp̄satiōis religiōis nō mutat. Sic clara vrbs illa p̄tate p̄ntis ip̄erij religiōsa sub eodē tunc firma, tūc libera, tūc p̄uicta cōsistit, si potius hoc p̄sente, p̄p̄riā teneat sine vlla p̄turbatōe mēsurā. Sed dicat forsītā de Alexandrino & Antiochēno certis ex causis principē magis illa q̄ gesta sunt nō Acatiū p̄cepisse, Sed principi Chriano decuerat suggerere sacerdotē, maxie cuius familiaritate & fauore fruebat, saluā fore de eius iniuria cōtumeliāq; vindictā tātū vt ecclesię fineret Chriano princeps regulas custodiri, q̄a & noua in vrozq; p̄tiffice cā eēt exorta, & nouā discussiōe cōsequēter inquireret, & sicut semp eēt effectū sacerdotali cōcilio de sacerdotibus iudicia p̄uenirēt, nō à seculari viderent qualecūq; p̄tiffices, & si errore hūanitatis accidēte, nō tñ cōtra religiōnē vllatenus excedētes p̄tate procelli. Aut & hæc iuxta rationē p̄cipis suggerēda nō erāt. Regiæ ciuitatis honore sublimis, si factus erat regia ciuitate sublimior, tāto magis in his suggerēdis debuit esse cōstitior. Si aut in his q̄ pro religiōne fuerāt exerēda extitit cōtēptibilis, aut de spectus, aut segnis, aut fiducia nō hīs intimādi, in quo p̄ regiā ciuitatem maior effectus est. Nathā prophetā palā publiceq; in faciē regi David & cōmissum p̄ntiauit errorē, & ip̄m cōmississe nō tacuit, & cōfessiōe correctū cōsequēter absoluit. Hic aut vir bonus & sacerdos egregius in tantū se & suggerere potuisse monstrauit & noluisse depromp̄it, imō fuisse patefecit, vt & imperator cūta se ex eius cōcilio gessisse taceret, & ipse imperatorē magnis p̄conijs eleuaret ista faciētē, seseq; p̄deret his agēdis rebus fuisse participē. Sed esto Calēdon nomē imperatoris abstulerit Iohānis principi mētus fuisse iactet. Quæ tñ cū nouæ essent causæ, noua debuerit ecclesiastica p̄uenire discussio, q̄ in hoīem imperatorē peccasse dicebant, nullatenus veniētes synodo deiici debuerunt, & in deū qui summus & verus est impator Acatiū delinquentē syncerāq; cōionē diuini sacramēti studentē miscere cū perfidis sancta synodo qua hæc est dānata p̄fidia, nō oportebat excludi. Quid p̄ totū orientē de innūeris vrbius pulsi catholici sacerdotes & hæretici subrogati. Nōne certe erāt causæ, & his cōsequēter vna synodus debebat. Cur tñ nō venit in mentē, vt in talibus causis peteret à principe saltem qualecūq; synodū celebrandā, vt quocūq; colorato iudicio traditiōis ecclesiasticę passim p̄tiffices viderent exclusi, non solū quarūcūq; vrbiū sacerdotes, sed metropolitani incunctanter antitiffes. His oībus cū nō restitit suggestiōe qua potuit consensit Acatiū cōmunicādo cunctis qui catholicos in locū hæretici fuerunt subrogati. Apostolus autē dicit, non solū qui faciunt,

eiunt, sed q̄ cōsentiūt faciētibz reos indubitāter ascribi. An hæc licuit seculari ptāti & actis talibus Acario cōsentiēte absq; vlla synodo, quā ipsa res nouitas exigebat absq; sedis aplicæ cōsultatiōe p̄ficere, & sedi apostolicæ nō licuit secundū tenorē synodi Calcedonēsis in veteri vtiq; causa & veteri cōstituto iusta vtiq; diffinitioe dānatū inimicis synodi Calcedonēsis Acatium cōicantē à sua cōione depellere. Sed inquit Acarius principibus obuiare nō potuit, cur Basilio, q̄a uoluit obuiavit. Cur ipsi Zenoni ne palā Petro Antiocheno, quīs latēter hoc fecerit cōicare uideret, nō cōicauit assensum. Ecce resultatū nō restitit imperator. Ecce vim nolē: i nō intulit. Ecce fugiētī cōtagia manifesta cōcessit, postremo cur tanto tpe cum ista gererent, lex gerēda cognosceret, & nō ad sedē apostolicā, à qua sibi curā illarū regionū nouerat delegatam referre curauerit. Sed prius laudator factus est ipse gestor, q̄a lex p̄moneret talia nō esse tentanda vel ne tentarent catholici sacerdotibus indubitāter hæretici singulis vrbibus fuerāt substituti. Postremo, si ille defuit suis partibus, & q̄ sacerdoti catholico cōpeterēt, agere nō curauit, ideo sedes apostolica q̄d ad eā ptinebat nō potuit, nec debuit p̄terire. Quolibet mō hæreticorū cōplicē refutauit & cōsortē cōionis externæ à sua cōione dimouit. Nec opus fuit noua synodo cū veteris cōstituti sufficienter hæc forma p̄scriberet, nec opus fuit hæc faciēda ep̄s orientis intimare, q̄s & expulsionē catholicorū, q̄ agebant in causa fidei nō ignorasse manifestū sit, & cōicando hæreticis subrogatis factō tali cōsensisse nō dubiū est, etiam externæ cōionis effectos, atq; ideo cū eis nec iā potuisse, nec debuisse sedis apostolicæ scita tractari. Ecce agnouerūt in eorū p̄fessione q̄ cōstitūissime p̄durarūt, q̄d fidei cōioniq; catholicæ deberet. Ecce agnouerūt, quēadmodū à talibus recedēdo, imō talibus cōtraria moliedo à fide & cōione catholica atq; apostolica deuiarēt Acatius, seq; cū eodē pariter errori subdiderūt. Ecce agnouerūt q̄ iustis ex causis p̄ fide & cōione catholica atq; apostolica, cui & illi qui in eā p̄stiterāt, cōgruebāt & illi qui p̄stātibus obuiabāt ab eadē docebant alieni sedis apostolicæ autoritate sit remotus Acatius, eiusq; p̄ter q̄cūq; cōplices extiterēt, atq; ab illo merito cū his cōione discretus, à q̄ se ipse primū cū suis cōfortibz catholicis p̄tificibz discrepādo cognoscit separasse, iureq; sniam ille dānationis exceptit ceteris cōfortibus p̄mulgādā qui solus p̄ oibus suis cōfortibus in cōionē se recidisse p̄fidia ad apostolicā sedē missis est p̄fessus. Cui si cōicauerāt orientales ep̄i anteq̄ referret huc, pari vtiq; reatu sine dubio p̄babant inuolui, iureq; p̄ illū trāsgressiōis sniam susceperunt, tanq̄ facti cū eodē cōionis externæ. Qui vtiq; nō consuli tanq̄ n̄ræ cōionis hoies iam deberēt. Sed tanq̄ in contrario positi consortio refutari. Si vero nō cōicauerāt anteq̄ Acatius huc referret, & cōicantē notare debuerāt, ipse de eodē potius huc referre, atq; apostolicæ sedis vigore p̄culsum merito cōprobare. Cūq; sede aplicā tātūq; illis p̄tificibus magis tenere cōcordiā. Sed q̄a ab eorū societate desierāt, & eorū successoribus cōicare delegarāt, ideo cū sede aplicā minime congruebāt, quia in sectā reciderāt p̄uaricatoris Acatii illius sine dubio p̄uidebāt snia consequēter constringit, & ob hoc uideri eū nolēbat dānatū, quia se cognoscebat in eadē p̄uaricatiōe dānatos, in q̄ hodie manere p̄sistūt. Sed sicut hi simili cōditiōe constructi cōplicē suū non possunt iudicare, non iure dānatū, neq; rei reū possunt cōpetenter absoluerē sic ille iure p̄uaricatore dānato, isti q̄q; pari iacent dānatione p̄strati, neq; nisi respiscētes inde poterūt prorsus absolui, q̄a sicut p̄ vnū scribentē eorū oīm vulgata trāsgressio est q̄ in eadē perfidiā reciderāt actiōe, sic in vnū eūdēq; q̄ pro oibus scripserat vel scribēdo cōi p̄diderat uolūtates trāsgressione punita cunctorū q̄ ad instructionē v̄ræ dilectionis phas satis abūdeq; sufficere iudicamus, quīs eadē latius, si dñs concesserit facultatē studeamus exponere, q̄tenus & fidelium quisq; cognoscat, nihil apostolicā sedē, q̄d absit, prope cēsuisse. Quæ tñ snia i Acatio destinata, & si noīe tantūmodo p̄sulis apostolici cuius erat vtroq; ptātis legitime p̄batus esse de p̄ropta, p̄cipue cū secretim dirigēda uideret, ne ostēsa vbiq; p̄sentis dispositio salutaris quibuslibet difficultatibus p̄edita necessariū habere nō posset effectū, tñ q̄a orthodoxis vbiq; distictis & hæreticis tātūmō, eorūq; cōfortibus iā relictis in oriētē catholici p̄tifices aut residui oīno nō essent, aut nullā gererēt libertatē plurimorū in Italia catholicorū cōgregatio sacerdotū rōnabiliter cognouit in Acatii fuisse platā. Quæ cōgregatio facta pontificū nō contra Calcedonēsem, non tanq̄ noua synodus cōtra veterē primāq; cōuenit, sed potius secundū tenorē veteris cōstituti particeps apostolicæ executionis effecta est, ut satis appareat ecclesiā sedēq; apostolicā, quia alibi iā oīno nō posset vbi potuit, & cū q̄bus potuit nihil penitus omisisse q̄d ad fraternū ptineret, p̄ intemerata fide & syncera cōione tractatū. Quid ergo isti prouidētēs viri & argutis mētibus totius regionis internarimātes in oriētis partibus constituti, si cognouerūt hōi p̄sonā in Antiochena ecclesia constitutā. Cur cōicandū talibus p̄buere cōsensum. Cur nō ilico reclamauerūt: Cur nō se tali cōtagio submouerūt, cū euidenter aduerterēt ideo Calcedionē depulsum, vt hæreticis p̄aderet introitus. Quare hic nihil de synodo, nihil de

Epistole Belasii pape.

re, nihil de fide christiana, nihil de personarum examinatione tractarunt. Si vero ille se conioni voluntarie subdidit, ab apostolica sede certe separati sunt cum talibus, & apud tales si esset necessarie fieri nulla posset omnino synodus punire. Quod si ignorasse se dixerint, quibus in Antiochia post Calcedionem successit antistes, quod mixti, si qui in oriente positi, qui in regione sua contigerint scire nequiverunt ea que apud apostolicam sedem gesta fuerant scire ignorarent. Cur tamen postquam ad eos notitia pervenit, quibus esset sacerdos apud Antiochiam constitutus, non eius consortia respuerunt continuo. Cur excusatione de ignorantie colore prederunt, cum hodie & manifesta contagio perfidorum, & a nobis sepius exprobrata sectant. Quo satis apparet, quia nec tunc quidem, etiam si cognoscerent, refutarerent, quoniam nunc etiam publicata non renuunt, prorsus in qualibet se parte excusationemque conuertant, manifeste veritati, si talia que eis suffocant, ut suis ipsi verbis possint actibusque concludi, nec nisi sola penitentia obstinata perfidia residuum vetulare. ¶ Hæc autem que de Calcedione venerabili dicta sunt, & in Iohannis Alexandrini conveniunt certa ratione personam, imò si eadem latius inquirat, tanta illic tragœdiæ, tanti reperiri errores, ut si ipsi sunt iudices que hæc perpetrarunt, cum evidenter fuerint cofutati, a sua damnatione non temperent. Tale enim illic apteque monstrat, nihil aliud quam contra causam quemadmodum catholico utilitatem deposito pontifice, hæretico Petro referret accessus. Tunc istud nemo discutebat, synodum nemo poscebat, passim omnia licito fieri quebuscunque videbant, nullum discrimen rebus, nulla examinatione postulabat ecclesiam, sed putavit unicuique venisset in mentem, de filiis urbibus catholicis pellebat episcopus, non solum metropolitanus, sed etiam tertie & secundæ sedis antistes. In his nulla rebus investigatione querebatur, nulla faciendâ consilia tractabant, subrogabant hæretici, nemo resultabat, sed velut muta pecora in captione ducta, subditis voluntatibus perfidia sectabant, non mixti quidem, si non eos defendere moliant, que indiscussam a sanctis mentibus secuti sunt vilitatem. Sed miramur cur eos non pudeat in istorum damnatione de synodo non facta causari, cum sciant tot tantosque pontifices nulla synodo fuisse depulso, in istorum reiectione si de non inito concilio conquerunt cognoscant se, cur non & hoc in aliorum reiectione que fuerunt accusari. Si vero in ceterorum reiectione concilia necessaria non fuerunt, nec in istis necessaria fuisse cognoscant. An in catholicorum deiectione non fuit opus, & fuit magnopere congregandi in suaricatoris damnatione confessi. Quid igitur restat, nisi ut dicant hæreticos non fuisse. Non ergo de synodo conquerant, que se palam conionis externe phibent sectatores. Cur ergo eis synodus necessaria fuisse videat, que se contra Calcedonensem synodum venire cognoscunt. Quid Euticianus error cum suis autoribus generalis ecclesie voce damnatus est. Nec dubium quod sicut in vnaqueque hæresi, quod incessabiliter repetendum est, quia firmum est nullus ambigit christianus, omnes coplices sectatores conicatos damnare semel pravitatis pari sorte censent. Ideoque sit cosequens, ut sicut Timotheus atque Petrus talium sectatores secundum illius synodi tenorem nulla recepti facta pontificum congregatione damnati sunt, sic & Petro, quia conicavit Acacium, ut criminis particeps, ita cofors sit factus & poenitentia. Quid igitur ambagibus & nebulis ista preterunt, ut ipudenter suam mentem vesanam inanibus potius fabulis celare lætaliter quam pedo medicinali sanare contendant. Nihil enim vobis eorum cum hostibus conionis externe. Ideo vocat ad iudicium certum quecumque persona, ut aut fateat obiecta, aut convincat obiectis. Post confessionem porro scriptarum tenore de proprio, cur ad iudicium vocaret Acacium que se cofessus est Petro, quem petijt a sedis apostolicæ preceptione dari conione sociasse, nec ei iam credi externa conionis effecto, vel per sua, vel per illos, vel per Petri defensionem iam posset, cuius se superius miscuerat nephando consortio. Feceratque se cum eius causa sine dubitatione comem, cui examinatione premissa & legitima esset, si ita purgatione suscepta regulariter misceretur. Sed cum eodem non legitime discussio atque purgatio conione sociatus, quam adhuc reo se miscuit, tam pro eodem non habuit loquendi fiduciam. Nam Acacium cum nullo privilegio fulciret, ut de secunda sede posset ferre iudicium, potuit iure dari simili modo, nisi prime sedis autoritate precepta, nec examinandi Petri ius habuit, nec recipiendi penitus potestatem. Quia regulariter constituit, nec apud nos Petro vllatenus absoluto quem damnasse nos novimus examinasse vel absoluisse nescimus. ¶ Restat ut illud demonstramus eundem Petrum quem se purgatum conione recepisse prederit Acacium, nunquam ab hæreticorum conionis contagione cessasse, nec non solum ipso tempore quo conicavit ei Acacium semper Alexandrinum Petrum, & in hæreticorum collegio perdurasse atque ita & per hunc Acacium perfidie conionis suscepisse contagium, & per eandem illis hæreticis, quibus Petrus conicabat eadem peste convictum. Qui presumpsit non servato ordine Petrum suscipere, nec examinatum eum, nec agnoscat recepisse purgatum, & ideo preter sedis apostolicæ licentiam, non legitimam sibi eius receptionem usurpare voluisse, ut examinationem eius & purgationem posset pro sua voluntate metiri, atque eum nec examinatum, nec recipere omnino purgatum. Quem si reuera vellet examinatum purgatumque recipere, ordinem in eius examinatione ac receptione potius custodisset, sed ut videret magis quam veraciter esse iure progari. Sicut ergo ante non prius damnavit, quam & referret & posceret ab apostolica potestate damnandum, sic & recipiendo modum servare debuisset, ut priusquam se ei conioni misceret per sedem apostolicam posceret examinari eum, & legitima ratione purgari, cum nec examinandi aut recipiendi eum haberet ipse pontificum, & non nisi per illius sedis autoritatem consensu

cōsensumq; hoc posset implere, sine cuius autoritate eū nō poterat ipse dānare, & cū principali diligētia, & discuti potuit, & purgari, & ad coionē cōueniētē admitti. Cū em̄ cōstet sp̄ autori- tate sedis aplice hmoi psonas, aut discussas vel eē purgatas, aut sic ab alijs qbus cōpetebat ep̄is absolutas, vt tñ absolutio eaz; ex sedis aplice cōsensioe pederet, vbi vtrūq; defuit, nec discus- sionē legitimā, nec purgationē firmā, ac p̄ hāc receptionē fuisse cōstat idēbitā. Si tu absq; mea coione Petrū iudicasti eē catholicū, meq; despecto tuo eū iure recepisti, qd̄ causaris, si illū ego à coione mea quā tu voluisti cōtēptā, tanq̄ absq; tua notitia vel cōsultatioe repellerē. Vis acq- escere, meus es: nō vis acquiescere, meus nō es. Qui em̄ mecū nō est, cōtra me est: & q̄ mecum nō colligit, spargit. Quæro abs te, Petrū hereticū fuisse putes, an catholicū, an ab heresi postea eē correctū? Si hereticū, nullatenus ei cōicare debuisti, & eidē cōicando, heretici te manifestū est factū fuisse participē, & eius cōsequēter ex synodi tenore veniētē dānatioe cōstringi. Si ca- tholicū, palā torius dogmatis es defensor, q̄ catholicū pnūtiās ac nihilominus illius erroris cē- seris, si hereticū fuisse definias, ac postea correxisse p̄tēdas, eiq; te purgato cōicasse pnūtiās. In- terim cuius psona me negligēdū eē credidisti? Causari nō potes q̄ in hac eadē neglexerim, de inde q̄ sine me ius nō habueris vel absoluedi vel recipiēdi hmoi rite psonā. Hāc em̄ psonā nec purgatā legaliter, nec regulariter cōstat eē receptā, quā regulariter nō receptā tā legaliter nō cōstat eē purgatā. Et ideo nō iure purgatā, q̄ legaliter nō receptā. Mea em̄ in illū mea manē te snā, tu sine pōtificio meo, vt meā sniam resolveres ius nō hns, qua p̄tate vel discussus est vel q̄ autoritate receptus asserit. ¶ Ecce interim in his causis v̄a nutat & labit autoritas, & si hāc sola sit prorsus tota subruet. Sed adducite adhuc aliud qd̄ ad cumulū v̄æ cōmotionis accedit. A Quid em̄ si doceat nō solū priusq; in eius coionē veniretis, neq; tātmō cū ad eius coionē ve- nistis, postea in hereticorū nihilominus coione durasse, nōne aut p̄ illū apud vos coio perue- niebat heretica, aut in hereticorū coione vos eius cōmertio trāsibatis. Docete igit; Petrū Ale- xandrinū ab Antiocheni Petri vnq; coione descisse, & nō vsq; ad diē cū Antiochenus Petrus in hac luce versatus est in diuiduū vtriusq; fuisse cōfortiū. An dicturi estis, & Antiochenū Pe- trū fuisse correctū. Cur isti vsq; in finē nō cōicasse gloriabat; Acacius. Sed qd̄ profuit q̄ p̄ se ip- sum cōicare nō voluit, cū eidē p̄ Alexandrinū Petrū sine vlla se cōicare putaret inuidia. Quid facimus de tot tantisq; ciuitatibus ex qbus catholici pōtiffices sunt expulsi. Si catholici subro- gati sunt, cur catholici sunt reiecti? Si euidenter apparet, q̄ cū catholici sunt reiecti, nō catholi- ci fuerūt subrogati, restat vt catholici nō sunt, sed heretici qcūq; successerūt. Cur eis temere cōicatis? Cur nō vt ista noua facies rez; & tāta tragœdia de pōtifficū successioe viuētū syno- do discuteret; egistis? An de vno dolēt Acatio, q̄ speciali synodo nō fuerit cōsultatus, cū pro- priū crimē lris suis ipse detexerit, nec audiri debuerit, iā sponte cōfessus, & de tātis pōtifficibus catholicis nō dolēt, sine vlla discussione seclusis. Si catholicos nossent eos, q̄z; coionē vitauē- rāt, his potius cōicare maluissent q̄ nō cōicantes eis dura p̄secutione depelli. Ecce catholici tā- ti sacerdotes hoc ipso se iudicāt, qd̄ aplice sedes cēsuerit cognouisse, cōstāterq; probasse reti- nēdū, q̄ coionē catholicā resonātes, & eos q̄ aplice sedi cōicarent, vsq; ad p̄secutionis incur- sus tenuere cōfortes. Certē q̄ sedes aplice decreuerat oriētalibus Ep̄is nō innotuisse iactat, vn- de ergo tot tātisq; pontiffices vnū idēq; cū sede aplice sentiētes, eāq; probātes apte religioe sa- croscritā, verāq; sanxisse q̄ nō solū sequēda sibi iudicauerūt, sed etiā vsq; ad p̄secutionē viriliter exercēda. Ecce habuistis q̄ aplice cōstitutionis & notitiā vobis ingereret & retinēdi cōstan- tiā ministrat; er. Si apostolica sedes misisse, vix duos aut tres dirigere potuisset. Ecce tot pōtiffices apostolicæ sedis scita seclātes, ingerūt nobis notitiā, & p̄bēt seruādā veritatis exēpla q̄ cōtra tātos clausistis oculos ibidē cōstitutos, quō duos vel tres audire possētis. Hoc ipso sine dubio cognouistis, illos apostolicæ sedi placere, q̄ vobis displicere videbatis. Aut illos ergo se- ctamini p̄ q̄s intelligebatis sedis aplice volūtate, aut ad nihilū qd̄ de ignorātia velitis obtēde- re, cū iudicis tātis & talibus abutētes sedis apostolicæ cōstituta testimonijs p̄dicātibus respue- re potius q̄ recipere maluistis. Nunquid oēs isti q̄s memorauimus Ep̄i impatori mētiti sunt? Nunquid oēs impatoris nomē ex diptichis abstulerūt? Cūq; pellerētur & viuus pōtifficibus ca- tholicis, successores heretici, & nō de inferioribus qbusq; ciuitatibus, sed etiam metropolitani pōtiffices in catholica coione iugiter durātes, cur igit; cōpassi nō estis tātis fratribus v̄is, cur nō adiuistis impatorē? Cur nō ecclesie causam & sacerdotij miserabilē decolorationē continuatis vocibus desueuistis, allegātes nunq; de pontifficibus, nisi ecclesiā iudicasse nō eē humanaz; legū de talibus ferre sniam absq; ecclesie principaliter constitutis, obsequi solere principes Ch̄ria nos decretis ecclesie non suā p̄ponere p̄tātē, Ep̄is caput subdere principē solitū, non de eorū capitibus iudicare, qbus ecclesie cōsilijs, qua synodo pellerēt, qd̄ deniq; cōmississent, vt sine vl- la discussione rez; tot ecclesie p̄sules pro hūano libitu & secularis potestatis arbitrio pelle- rent, inauditos, indiscussos, incōuocatos nō debere percelli, maxime cū noua causā & noua

Epistole Gelasij pape.

rez facies apparet, vt rectores isti plebiū repētinis incurſionibus pro mūda nā potētia vo-
 lūate ſacris dignitatib⁹ priuarent ex nulla veteri cā, ex nullo collegio reatus nec participatōe
 cuiuslibet erroris iā an dānatos teneri eos cōuinciq; cōsortes, vt tanq̄ ex p̄terita definitiōe iu-
 dicarent obſtricti. Et ideo q̄a nullis an p̄cedētibus cauſis recētes eſſent, cur egerent incurſus
 q̄ illi eſſent debēt mōſtrari, & eccleſiaſticis legibus vt ſemp oportere cōſtare faltē vel p̄ vſo lo-
 co illoꝝ duceretis miſerijs cōſulēdū, formidātes in vobis qd̄ in alijs cernitis p̄ter illū morē vio-
 lēter admitti, ſi crimine reſp̄ſi erant, aliqd̄ de eccl̄aſtica debuit examinātōe cognoſci taceo, &
 ad ſedē ap̄cā ex more referri, ne nra priuilegia curare videamur, ſatis ſit oſtēdere qd̄ ſecundū
 regulas patrū & canones facere deberetis, p̄cipue cū etiā ipſe leges publice eccleſiaſtica regulā
 ſequētes, tales p̄ſonas nō niſi ab ep̄iſ ſanxerūt iudicari. Si vero de q̄libet h̄reſi fuerint ip̄petiti,
 tāto magis eos decuit iſta cognoſcere, q̄ & ſecūdū religiōis tenorē poſſent iſta diſcutere, & ha-
 berēt priſtinū, ex q̄ eſt ch̄riana religio, p̄tifiiciū iudicādi, aut catholici em̄ erāt, aut heretici, de
 q̄bus paſſim illa ludibria gerebant & latrocīnia deteſtāda ſeuiebāt, ſi heretici prodi, diſcuti, &
 legitime cōuinci modis oib⁹ debuerāt, vel ſuis cōfeſſionibus, vel aliōꝝ vocibus confutari ta-
 ceo, q̄a ad nos paterna fuerat cōſuetudine referēdū, tātūq; cōmoneo qd̄ fieri eccleſiaſtico iure
 cōuenerat, ſi vero catholici p̄bant vos q̄ nō ſolū in eoꝝ depulſiōe ceſſatis, ſed etiā ſubrogatis
 cōicare delegiſtis indubitanter hereticis, q̄bus depulſis catholicis ſuccedētibus nō ignoratiſ
 cauſam fidei, cōionisq; catholicæ p̄ tātos antiſtites toto orbe patefactos, ſed plane ſciētes, vo-
 lētesq; ſine vlla diſcuſiōe rez ſine vlla ſynodali examinātōe, ſine vlla ſedis ap̄cæ reuerētia &
 aſſenſitis h̄reticis libēter h̄ntes, patiēterq; ſinētes catholicos antiſtites inaudita prius & mi-
 ſerabili ſorte detruēdi, q̄s ſi à fide integra cōioneq; catholica putaretis errare ad ap̄cā ſedē ſe-
 cūdū ſcita maiōꝝ, & ſicut ſp̄ eſt factū referre debuiſtis, ſicut de Petro Alexādrino vel Antio-
 cheno Petro de Iohāne Pauloq; feciſſe mōſtrat Acatius. Sed q̄a noueratis eos cum ap̄cā ſede
 ſentire, & qd̄ ſedes ap̄cica ſua diſſiniōe cēſeret, p̄ illos tātos ac tales ep̄os cōſtat oriētales anti-
 ſtites nullatenus ignorare, & p̄ illos catholicos atq; ap̄cæ cōioni p̄diſſe cōtrarios, & ab eadē
 deſeciſſe cū nō illis eſtis paſſiōe cōiūcti, ſed potius p̄ſecutoribus eoꝝ ſocietate cōnexi. Hic vobis
 ſynodus nunq̄ venit in mētē, & certe de perſonis (vt dictū eſt) nulla veteri lege cōſtrictis,
 Hic nullo cōcilio, nō vnus vr̄bis vel vnus ep̄i, ſed totius oriētis eccleſiā ſubijt animū veſtrū: fa-
 cto ſacerdotali cōcilio, debere curari. Sed hoīes q̄ in cōtrariā partē toto p̄poſito & toto reci-
 deratis affectū, cōcilia potius neceſſaria etiā ſtudio declinat, ne p̄ eadē tale aliqd̄ cēſeret, quo
 vobis reb⁹ euidenter offenſis & legitime cōfutatis, in hereticosq; nō licere venire cōſortii. Quid
 ergo de ignorātia p̄tēditis, cū p̄ totū oriētē catholicā fidē cōionēq; ſyncerā ſedi ap̄cæ cōgru-
 entē nō ſolū cognouiſſe tot p̄tiffices videbatis, etiā vſq; ad extremū cōſtātiffime deſeciſſe. Si
 vos nō audieratis qd̄ de fide & cōione catholica atq; ap̄cica cēſeremus, illos aſpicere debuiſtis
 & aut ſeq̄ ſi credebatis eē catholicos, aut apud ap̄cā ſedē potius accuſare, ſi credebatis erraſſe
 qd̄ illos aut ſuo p̄poſito illā tenuiſſe ſniam, aut cognofcēdo quid ſedes ap̄cica diſſiniret, & aut
 igit̄ collegas & fr̄es de proximo in cōſpectu v̄ro vel catholicos ſeq̄ debuiſtis, vel ip̄tere ſi crede-
 batis errare, nec illos à q̄bus nullo diſcrimine vexabant p̄bere cōſenſum, donec veritas ex oī-
 bus patefacta cōſtaret, & regulariter de eis eccleſiaſtici iudicij forma p̄cederet, ſin vero ſedis
 ap̄cæ regulā ſubſequēdo p̄ſpiciebatis illos h̄ac tenere cōſtātiā cōſequenter p̄ illos, & qd̄ nra
 diſſiniō cōtineret, nō habuiſtis incertū, & illoꝝ p̄ſecutorib⁹ annuēdo à ſedis ap̄cæ nō igno-
 rātes eius ſniam cōſortio retraxiſtis, & adhuc dicitis ignorare vos qd̄ ſedes ap̄cica cēſuiſſet. Cū
 illis ſacerdotibus catholica fide & cōione nolētibus nō vetbis aut l̄ris, ſed p̄ſonis p̄tibus didi-
 ceritis vniuerſa, & ab eadē vos p̄prio iudicio ſeparare videamini, & adhuc dicitis ſynodū in
 vnus hoīs p̄ſonā debuiſſe tractari, quā in dānādis totis p̄tifficibus catholicis nō q̄ſiſtis. Quib⁹
 aſt vultis vt de taliū cauſaꝝ relatōe credamus catholicis an hereticis ab oī cōtagōe hereticosq;
 diſcretis, an hereticosq; cōione pollutis: Quis aſt nō videat illos eccl̄e catholicos, & ab oī here-
 tica peſte p̄ſus alienos, q̄ p̄p̄rijs vr̄bibus detruſi, & in exiliū ſunt redacti, & eos q̄ ſupſtitibus
 catholicis ſucceſſores fieri auſi ſunt, catholicos oīno nō eē, ſed aut Euticiani manifeſti, aut eoꝝ
 ſectatorib⁹ cōicātes hęc peſtis apud eos hodieq; p̄durat. Siquidē & cū Petro Alexādrino & cū
 Antiocheno Petro idifferēter hi q̄ catholicis ſucceſſerāt, cōione p̄mixti ſunt, & ſucceſſoribus
 vtriuſq; Petri hodieq; miſcētur. His adde etiā illos q̄ catholicis, licet nō ſucceſſerūt, ſed cū ca-
 tholici p̄tiffices haberent taliū ſe cōioni iūxerūt, hęc illa mixtura. Hęc ē illa cōfuſio q̄ p̄ oriētē
 totū inter catholicā, h̄reticāq; cōionēq; nulla diſcretio eſt. Imō q̄ diſcerni tētauerit potius
 B h̄reticus habet, p̄ſecutione p̄cellit, exilijs & afflictiōe mulctat. ¶ Reſtat ergo vt in hac collu-
 uione cūctoꝝ, ſicut quiſq; ab eadē ſeparatus cōprobat, ita quiſq; ſynceræ eſt cōionis, & ideo
 catholicus, ita quiſq; illius deteſtādi cōmertij particeps inueniet, q̄tū à ſyncera cōione, tātum
 à catholica atq; apoſtolica ſit remotus. Nec p̄tendat quiſq; q̄ alicui forſitan euidentiori nō cō-
 municaſſet

municasset vel nō cōicare videat hēretico. Quid em̄ iuar, si illi nō cōicet, & his tñ cōione iungant q ab illius nō sunt cōione diuersi? Qd̄ si eorū nulli cōicauit vel oīno nō cōicat. Hic erit ille syncerē, catholicēq; applicēq; cōionis & fidei, aliogn nullo mō poterit idiscretē illius mixtiōis insyncerē vitare cōtagiū. Hoc mō etiā ille vir bon⁹ Acatus Antiochēno Petro, cui se palā nō cōicare iactabat p̄ alios sine ambiguo cōicasse detegit. Neq; em̄ ab oīm q Antiochēno Petro cōicabāt, semet Acatus cōione suspēdit, ac p̄ hoc qd̄ profuit q̄ videri volebat. Illi palā nō cōmunicare, cui p̄ suos cōplices sub signo cōionis necēbat, Alexandrino Petro cōicauit Acatus. Sed donec aduixit Antiochēnus Petrus, q̄ utiq; post Acatianū cū Petro Alexandrino cōmunicabat Acatus plurimos diuersaq; vrbū p̄sules possumus demōstrare, q̄bus cū Antiochēno Petro cōicantibus, nihilominus cōicabar Acatus, & p̄ illos Antiochēnos cōmunicabat cōsequēter & Petro. Sed hęc apud Gr̄cos facilis & inculpabilis putat eē permixtio, apud q̄s nulla est veri falsiq; discretio. Et cū oībus reprobis volunt esse cōes, in nulla monstrant probitate cōstare. Hic aut̄ ille est Petrus Antiochēnus, quē nec per pēnitentiā, aut cōmunionē catholicā recipi, etiā à sede apostolica poposcit Acatus, ac per hoc q̄ querunt à nobis Acatum fuisse dānatum cū hac professione p̄missa, & per anfractus Antiochēni petis̄ recepta cōmunionē se doceat ipse dānasse. Vbi tñ non solū reus tenetur Acatus, sed oēs pontifices orientis, qui pari modo in hęc recidere cōtagia, merito q̄ simili dānatione tenētur obstricti. Nec inde possunt vllatenus expediri, nisi dū super sunt, à talibus abstinēdo. Nec nos oportet in talibus causis, nisi illis credere, q̄ aut oīno se sciant ab huius p̄fidie nexibus diuino bñficio seruare discretos, aut ab his q̄ à p̄fidio cōsortio recesserunt. Nā in p̄fidio cōragio cōstitutis, quā fidē p̄ syncerē cōionis testificatione possumus adhibere, q̄ in syncera cōione sunt positi, nec eorū testimonijs inniti pro veritate poterimus q̄ impugnare nitunt̄ falsitatibus veritatē. Restat, vt non nisi illis credere debeamus qui ab omni contagione sunt liberi.

¶ Epistola Gelasij pape ad Eunifimium.

Dilectissimo fratri Eunifimio, Gelasius. Quod plane cupimus atq; syncera fidei cōmuniōisq; catholice redintegratiōe firmari, asserit tua dilectio, q̄ alteri solus non sufficiat auditus, nisi p̄ literas spectauerit significant prouocantē. De his quę circa nos disp̄satio diuina perfecit, vt si in secundis vicē saluationis impenderē. Non arbitramur vel dilectionem tuam vel aliquam se hoc sperare potuisse, vt putaret nos vel aliquēpiam potiorē quę sunt gesta referentes debuisse responsa promereri, qua nimis iudicaretur arrogans, si de prima sede taliter existimasset. Quod si magis opinamur, quasi socijs, q̄bus p̄esse Christi munere delegata est, apostolicam sedē institutum sibi nouiter sacerdotē p̄euntibus oportuisse, dixisti literis indicare, fuit quondam ecclesiastica vetus hęc regula apud patres nostros quibus vna catholica, apostolicaq; cōmuniō ab omni p̄uaricatorū libera pollutione cōstabat. Nunc aut̄ cum societate p̄ferre malitis extraneā quā ad beati Petri p̄se redire illibatūq; consortium, quomodo cantabimus canticū dñi in terra aliena? Quō dispositionis apostolicę antiqua cōcedera p̄beamus hominibus cōmunionis extraneę? Quę admodum nobis ordinationē renuntiatura est, cui vestro etiam testimonio hēreticos dānationemq; p̄ponitis. Dicat forsitan tua dilectio hēreticos dānatos dici Acatiū & Petrū. Cur si phas non est p̄sentibus saltem literis colloquamur. Quia aliter appellamus dominicę mensę participes, aliter qui in eius nobiscū societate dissentiunt, quia ipse dñs alio mō verba faciebat à sua p̄dicatione discretis, alio discipulis regni cęlestis secreta pandebat. Cōsequēter q̄q; apostoli nō ita à suo collegio separatis, quę admodū fidei domesticis cōsortibusq; loquebant̄. Sed ait dilectio tua tantū circa me sese charitatis habuisse, vt nō solū ad scribendum fueris cōtentus affectu audire, lege sn̄iam, fides ex auditu, auditus autē per verbū dei, illud scilicet verbum quod confessioni beati apostoli Petri portas inferni nunq̄ p̄ualituras esse promisit. At q̄ ideo rationabiliter existimasti, quia fidelis deus in verbis suis nō nisi aliquid tale promississet, institueret, vnam sponsonis suę promissionem impletet. Ait deniq; nos diuinę prouidentię gratia tua dilectio quod ille monstrauerit sanctarum Ecclesię se non deserere charitatē, quia me in pontificali sede locauerit non indigentem sicut ait doceri, sed intendentē omnia necessaria ad ecclesiastici corporis vnitatem. Ego quidem sum omnīū hominū minimus satis immeritus tantę sedis officij, nisi q̄ superna gratia semper operatur magna de paruis. Quid em̄ de me sentiam cū hoc ipse id de se magistro gentium ille testetur, qui se vltimum, & non vocari dignū apostolum profitetur. Veruntamen vt ad dilectionis tuę verba redeam⁹, si

Epistole Belasij pape.

veraciter executus es hæc diuinitus mihi fuisse collata, q̄ & profecto quæcunq; sunt bona dona sunt dei, sequere ergo hortameta nõ indigentis doceri, & scdm̄ supernã dispositionem vniuersa cuncta inspicientis q̄ ad ecclesiã p̄tinent vnitatē. Et aduersus diabolu cõturbatorum vere pacis atq; cõpagis vt asseris fortiter resistentē. Si ergo de me ista p̄nuntias, aut sc̄da tibi sunt q̄ a Christo vt phibes cõstitutata sunt, aut palam te q̄d Christi dispositõibus obuiare depromis, aut ad veniã luxuriã de me cognosceris ista iactare. Sed cõsequenter adnectis cõdescendibile me, & optima dispositõ reuocare posse cõcordiã. Proinde qm̄ isto verbo frequenter vtimini quid sibi velit explorē. Optima em̄ illa est ecclesiã catholicã atq; apostolicã dispositio q̄ ad meliora p̄ficiendo cõscendere nõ ad inferiora descendēdo deficere. Cũ aut̄ dicis cõscedere nos debere vobiscũ. Interim iã vos, aut descēdere aut descēdisse monstratis. Vñ q̄so vel q̄ ista descēsis est? Vtiq; ex superiori qdã loco ad inferiora quãq; depõnitã catholicã aplicãq; cõione ad hæreticã dãnataq; prolapsos videris, cognoscitis, non negatis, & nõ solũ vos in infimis iacere delectat, sed etiã in superiore manentes sede vultis impelli. Cõdescēdere nos vobiscũ inuitatis, ad ima de summis nos coascēdere vos nobiscũ rogamus ad summa de imis. Nũc igit̄ sub cõspectu illius excellē iustitiã iudicet genus humanũ, q̄s n̄m̄ debeat alteri obedire. An dicis vt cetera nũc omittã, descēdit dñs ipse de celo? Descēdit planē, sed vt hominem ab errore liberaret, nõ vt eius misceret errori. Nõne ipse p̄monuit, vt qui in tecto cõsisterēt nõ descēderēt, nec ad ea q̄ in domo vident esse tollenda? Nõne p̄ oĩbus apl̄s clamat vnus, qui plus oĩbus laborauit, cũ de custodia veritatis ageretur, quibus nec ad horã cessimus subiectiõis gr̄a & veritas euãgelij p̄maneret apud vos. Vt detis celestē mgr̄m̄ cõdescēdere noxijs recusantē. Postremo faciamus aliquē corruisse ad quē benignissimē subleuãdũ paululu quispiã velit inflecti. Ergo vt erigat iacēs miserãtem cõuenit inclinari, nõ vt cũ eodē p̄cipitet in foueã. Igit̄ p̄ literas, q̄s per Sinelitiũ diaconē destinauisti de his q̄s baptizauit, q̄s ordinauit Acacius maiorē traditõē cõfessã, & verã p̄cipue religionũ sollicitudini vr̄e cõgruã p̄bemus sine difficultate medicinã. Quo nos vultis vltra descēdere? Quid tacetis? Quid verecũdamini verbis exprimere qd̄ corde gestatis? Ipsa vos saltē verecũdia qd̄ nõ nunquã sit debuit cõmonere. An forsitan vt hæreticorũ dãnatorũq; & his vel eorũ successoribus cõmunicantiũ noĩa cõsentiamus admitti? Hoc nõ est cõdescēdere ad subueniẽdũ, sed euidenter i inferna demergi. Parcite q̄so & nobis & vobis. Quod si curã vr̄i adeo nõ habetis, date veniã nobis. Dolere & flere possumus & debemus, in hæc abrupta deduci nec possumus, nec debemus qui p̄tate deo nõ o syncerã purãq; paternã traditionis fidē cõionēq; retinere, & ab omni p̄uicatorũ cõtatione discretã etiã intẽtato periculo mortis optamus eligētes (si velit deus) quilibet illa p̄peti, quã causas incidere dãnatois æternæ. Date inquã veniã si cũ vos propter amorē cuiuslibet hoĩs, vel timorē hæc libenter incurritis. Nos p̄pter amorē dei, & timorē gehenne talia refutamus. Nec vos credatis dissimulando causas atq; p̄sonas cuiuslibet amicitijs posse subripere, quia neq; vos ita subtiles estis qui nõ possitis intelligi, & nos p̄tante deo nostro nõ reperitis incautos.

B Nonne missis huc sæpe lris indicastis cũ cæteris hæreticis vos Euticem q̄q; respuere. Hoc si verũ, aut eos qui cõicauerunt Euticetis successoribus pariter abdicatæ, aut aliorũ q̄q; hæreticorũ successoribus cõmunicantes admittite. Sed Acacius inquis nihil cõtra fidē sicut Euticetis & successor eius legit̄ vbiq; dixisse, q̄si nõ sit deterius, & nõ ignorasse veritatē, & tñ cõicasse veritatis inimicis. Si em̄ cum alijs recte sapiēs de fide catholica cõmunicet illis hæreticis inter q̄s Euticetē posuistis, vel successoribus eorũ, nõ est fas eos inter catholicorũ altaria noiare. Ita ne ergo illius Euticetis successoribus cõicando simili sorte tenet̄ obnoxio? De talibus q̄ppe cõueniẽter dicit̄ descēdant in infernũ viuẽtes, qui dũ illa vita, q̄ iustus viuuit vera atq; catholica putãtur viuere, repete aut in prona prauitatis, aut in hæreticã cõionis inferna vergũt. Ecce q̄les Christo dicitis eẽ p̄ponēdos. Cũ ille nec animas nr̄as subimet p̄cipit añponi. Imo & adhuc q̄ritis q̄ fuerit dãnatus Acacius, q̄si reuera etiã si eũ nullus ante damnasset nõ fuerit orthodoxæ, & apostolicæ cõionis, cuius p̄uicator extitit & desertor participatione secludi. Sicut etiã quilibet qui fuerit añ catholicus, cuiusq; hæresi cõicans merito iudicat̄ a nostra societate remouēdus, aut in tali sorte defunctus inter catholicorũ noĩa nullatenus cõputari. Miramur tñ quõ ista profertis, hoc est vt & synodũ Calcedonensem vos suscipere pro fide catholica p̄fiteamini, & eos q̄s damnauit, seclantiũ cõicatores nõ pariter gñaliterq; putetis fuisse dãnatos. Ostēdite ergo q̄ synodus in vnaquaq; hæresi cũ erroribus successoribus eorũ his cõicantes simulq; oēs nõ dānet, & cõplices. Itaq; ille vester Acacius qui Euticianis hæresibus detestabili cõione factus est particeps ab eadē synodo sine dubitatõē damnatus est. Quæ Euticem Dioscororũq; cũ successoribus eorũ hisq; cõicantes synodico tenore prostrauit, Sic vos sequaces q̄q; eorũ Timotheũ Petrũq; simili definitiõē deiecit.

deiecit. Proinde si ea quae in synodo Calcedonensi pro fide & coeione catholica lege applica definita sunt, vere certe quae seclatamini, sicut vestra professione multiplici continetur, aut successores ab illa synodo danatos; hisque coicantes abijcete, aut si istos admittitis ea quae nulla synodo pro fide, & coeione catholica, & applica sunt pplexa, non solum falso vos retinere ppeditis, sed insuper labefactare conamini, & i Euticianam haeresim sine retractatione reciditis merito quod a catholicis pbamini eē vitadi, quia ut tale pestilentia perpetuo possemus euadere ea quae contra ipsam ab illa congregatione sancto patrum salubiter decreta legunt nullatenus mutanda, non solum sedis applicae pfules, sed etiam orientaliu regionu catholice censurae pontifices. An Petrum dicitis fuisse purgatum, cui coicauit Acacius, vestrae assertioibus edocete. Hoc ostendite. Hoc pbate. Quibus ille modis. Quibus ille regulis ab Euticianam fuerit professione vel coeione mudatus, ut cum id nihilominus euidenter reuelauerit demonstratione conuictu, palam aperteque possitis aduertere, aut vos debere cedere veritati, aut aduersus hanc manifesta dimicatione colligere, nec vobis blandiamini, quia fide catholica profiteremini vos tenere qui Euticis nomen adinuistis, quia ea veluti predicare videamini quae orthodoxa predicauit antiquitas. Clamat enim vobis illa euangelica sententia, aut facite arborem bonam & fructus eius bonos, aut facite arborem malam, & fructus eius malos. A fructibus enim arbor cognoscitur. id est si fide, si professione catholica & apostolica fideliter veraciterque gloriamini huius & communionem recipite. Si vero haereticorum scilicet danatorum; quae vel his aut successoribus eorum; communicantium communio vobis placet. Quid statis? Quid circumspicitis simul & eorum aperte manifesteque remotis obstaculis dogma defendite. Quid enim iuuat? Immo & satis grauat dictis polliceri, quod factis negat ut non solum ipsa per se haeresis Euticianam, quae sit funesta christiano sacramento possitis agnoscere, sed quae & quae grauius haeresis in sui diffinitione contineat. Ecce ad quae nos praecipitiam descendere prouocatis, atque nos vitae aeternae pericula cupitis inclinare, hoc descensu saluare est a grotante, an cum languente consumit? Haec erit optima dispositio illa quam memoras reparanda concordia. An illa potius, ut reiectis contagijs perfidorum; integra fide synodica sui coeione potius communio catholica atque apostolica haereticorum; tabe depulsa, intemperatam suae fidei confessionem nitatur astruere, atque inuicem sibi met congruentis orthodoxae professionis communionisque sit vnitas? Hanc sicut dilectionis tuae litterae cohortant, meis quoque temporibus custodiri, qua valeo prece deposito quae pro tot annos ab illis patribus gloriosis illibata intactaque seruata est. Haec enim est, sicut ipse dicitis, quam deus noster de omnibus bene futuram, & secundum suam veritatem, & regulam gubernandam, & precius ante constituit, & singulis quibusque temporibus sua dispositione conuenienter aptauit. Haec est voluntas dei, cuius tu ingeris mentionem quam ego quocumque pro meo modulo, quem dominus donare dignetur, cupio prorsus implere, ut non reus de huius talium celestis diminutione reperiri, in hoc talento, sicut ipse quoque nos admones, incrementum Christi postulo consequi, & nullum prorsus incidere detrimentum. Hinc est quod prioribus dilectionis tuae litteris, sicut tua quoque pagina designauit, pro vestra sumpsi salute tristitia, ubi conperi quod erat vobis noxiu, & verae pacis contrarium reperi. Contristat enim apud de errorem deuantium, & laetitiam recipit de eiusdem sua praedicatione correctis, si autem tuae charitas, ut dixit, nescio quorum necessitate constringit, quod pace tua dixerim sacerdos pro veritate promeda, nec facere deberet omnino non dicere ignoscite nobis hominibus timidissimis, si cohortante nos terribili, & diuini iudicij gradus necessitate constringimur, sicut qualescumque ministros Christi decet nos aias nostras ponere pro veritate saluandas, quae eas lucrari velle veritatis diminutione praedat, ut non dicam cuiuslibet contra fidem libitis abdicandas. Iste mihi sunt quas dilectio tua commendat certe fidei perpetuae cum eo quicumque voluit in Christi visceribus amicitiae. Hic non tam optamus proponi alijs, sicut predicis, quam cum fidelibus cunctis sanctu & deo placitu habere consortium.

A Haec mihi quam mandat dilectio tua pax solida. Inconuulsa & perennis hoc vnum vinculum, sicut etiam ipse desideras salutare quo cuncta vniri possit ecclesia. Hoc quibus est creditu, sicut & ipse deprecaris protectio diuina pficiat. Haec est quae deus est charitas quam poscis de corde puro & conscientia bona, & fide non ficta. Quomodo ergo de corde puro, si haereticorum fuerit participatio polluta? Quomodo conscientia bona, si malorum fuerit cofusione permixta? Quomodo fide non ficta, si fuerit mixta cum perfidis? Quae si prudentia tua sicut deum praedicamus diligenter aduertat, perspicit apostolicam sedem non vitare pacem, sed haereticorum damnatorumque vitare vestigia. Quae etiam vos rationabiliter intuentes creditis componendum populum Constantinopolitanu, non pmittit submoueri nomine perfidorum. Quisnam hoc in ecclesia dei quae te possit audire, cum utique pastor sequi grex debeat ad pascua salutaria reuocantem, non per deuia gregem pastor errantem. Dic mihi rogo te grex pro te, an te pro grege redditurus es rationem? Certe si vobis hoc placet, multo magis causa nobis est iustior, quam populum Romanu a fide illa sua laudabili, maiorum traditione pcepta declinare nos penitus non sinentem libeter audiimus, si vos Constantinopolitanam plebem ab haeretica comunione discedere, recusantem non vultis offendere, sed nos dicitis

Epistole Gelasij pape.

dicitis debere dirigere qui eā valeant mitigare. Quō me auditura est quē videt habere suspectū, si psules suos despicit admonentes, nōne ipsi apostolis est pceptū in aliquibus regionibus verbi p̄dicatione non vti? His quippe inquis non fuerant audiendi veniemus frater Emufimi, sine dubitatione veniemus ad illud pauedū tribunal Christi, vt tacēā quia ex hoc fit metuēda vindicta, & circumstantibus illis à quibus fides ipsa defensa est. Non illic inficiationibus, non dilatōibus, nō inclusionibus est agendū, sed manifestissime cōprobandū, vtrū beati Petri gloria cōfessio cuiq̄ eorū quos regendos accepit, quicq̄ subtraxerit ad salutē. An eā occultare nōlet, etiā cum suo periculo rebellis extiterit obstinata pernitēs. Ibi certe dilucidabit vtrū ego sicut putatis acerbus asper, & nimis durus difficilisq̄ sim vobis qui cū ratione vestrā salutē parurio, qui clamo etiā, si auster; videt antidorum, accipite q̄so, bibite, viuite, nolo moriamini. An vos qui à noxijs prohibiti medicos ducitis execrādos, imō q̄ vultis vobiscū medicos egrotare q̄ vos recipere sanitatem. Et alia manu. Dñs te in colorem custodiat.

¶ Ordo veteris Testamenti, quem sancta & Catholica Romana suscipit & veneratur Ecclesia, digestus à Gelasio papa, cum. LXX. Episcopis.

B Genesim liber vnus. Exodi liber vnus. Leuiticū liber vnus. Numeri liber vnus. Deuteronomij liber vnus. Iesu Naue liber vnus. Iudicum liber vnus. Ruth liber vnus. Regnorum liber vnus. Paralipomenon libri duo. Psalmorum. CL. liber vnus. Salomonis libri. III. Prouerbiōrum, Ecclesiastes, & Cantica Canticorum. Itē, Sapientia liber vnus Ecclesiasticus liber vnus. Itē ordo prophetarū. Esaiæ liber vnus. Hieremiæ liber vnus. Ezechielis, i. de lamentationibus suis. Ezechielis liber vnus. Danielis liber vnus. Osee liber vnus. Amos liber vnus. Michææ liber vnus. Iohel liber vnus. Abdia liber vnus. Ionæ liber vnus. Naum liber vnus. Abacuc liber vnus. Sophonia liber vnus. Aggae liber vnus. Zacharia liber vnus. Malachia liber vnus. Itē ordo historiārum. Iob liber vnus. Tobia liber vnus. Esdra liber vnus. Hester liber vnus. Iudith liber vnus. Machabæorum liber vnus. Itē ordo scripturarum noui & æterni testamēti. Euāgeliorū libri. IIII. Secundū Matthæū liber vnus. Secundū Marcū liber vnus. Secundū Lucā liber vnus. Secundū Iohānē liber vnus. Actū ap̄tolorū liber vnus. Ep̄stolæ Pauli ap̄toli, numero. XIII. ad Romanos ep̄stola vna. Ad Corinthios ep̄stolæ duæ. Ad Ephesios ep̄stola vna. Ad Thessalonicenses ep̄stolæ duæ. Ad Galathas ep̄stola vna. Ad Philippenses ep̄stola vna. Ad Timotheū ep̄stolæ duæ. Ad Titū ep̄stola vna. Ad Philemonē ep̄stola vna. Ad Hebræos ep̄stola vna. Itē Apocalypsis Iohānis liber vnus. Itē Canonicæ ep̄stolæ, nūmero. VII. Petri ap̄toli ep̄stolæ duæ. Iacobi ap̄toli ep̄stola vna. Iohānis ap̄toli ep̄stolæ tres. Iudæ Zelotis ap̄toli ep̄stola vna.

¶ Incipiunt Decreta Gelasii papæ. Decretum cum. LXX. Episcopis habitum de apocriphis scripturis.

Post propheticas, euangelicas, atq; apostolicas scripturas, quibus ecclesia catholica p̄ gratiā dei fundata est. Illud etiā intinandum putamus, q̄ quis vniuersā p̄ orbē catholicā ecclesiā vnus thalamus Christi sit, Sancta tamē Romana, catholica, & apostolica ecclesia nullis synodicis constitutis cæteris ecclesijs prelata est. Sed euangelica voce dñi & saluatoris nr̄i primatū obtinuit, Tu es Petrus inquis, & sup̄ hanc petrā ædificabo ecclesiā meā, & portæ inferi non p̄ualebunt aduersus eā, & tibi dabo clauēs regni cælorum, & quæcunq; ligaueris super terram, erunt ligata & in cælo. Et quæcunq; solueris super terram, erunt soluta & in cælo. Cui data est etiā societas beatissimi Pauli ap̄toli vasis electōnis, qui nō diuerso, sicut hæretici garriūt, sed vno tēpore, vno eodēq; die gloriosa morte cū Petro in vrbe Roma, sub Cæsare Nerone agonizās, coronatus est, & pariter supradictā sanctā Romanā ecclesiā Christo dño cōsecrauerūt, talesq; oibus vrbibus in vniuerso mūdo sua p̄sentia atq; venerādo triūpho p̄tulerūt. Est ergo prima Petri ap̄toli sedes Romana ecclesia nō hīs maculā neq; rugā, nec aliqd̄ hmōi. Secūda autē sedes apud Alexādrīā beati Petri noīe à Marco ei⁹ discipulo, & euāgelista cōsecrata est. Ipseq; à Petro ap̄tolo in Aegypto directus, verbū veritatis p̄dicauit, & gloriosum cōsummauit martyriū. Tertia vero sedes apud Antiochiā eiusdē beatissimi Petri ap̄toli habet honorabilis, eo q̄ illic, priusq̄ Romā venisset, habitauit. Et illic primū nomē Chr̄ianorū nouellę gētis exortū ē. Et quis aliud fundamētū nullus possit ponere p̄ter id q̄d positū ē, q̄ est Chr̄s Iesus, tñ ad ædificationē nr̄am eadē sc̄tā Romana ecclesia post illas veteris & noui testamēti q̄s reguli suscepim⁹, etiā suscipi nō phibet scripturas. i. sanctā synodū Nicænā trecētorū decē & octo patrum mediāte Maxio Cōstātino Augusto. Sāctā synodū Ephesinā, in q̄ Nestori⁹ cōdēnatus ē, cōsensu b̄tiff. Celestini papæ, mediāte Cyrillo Alexādrīæ sedis antistite, & Archadio ab Italia destitāto. Sāctā synodū Calcedonē, mediāte Martiano Augusto, & Anatholio Cōstātino p̄. ep̄o, in q̄ Nestoriana & Euticianā fil⁹ cū Dioscoro ei⁹ q̄ cōp̄licib⁹ dānatę sunt, & si q̄ sunt cōcilia à sc̄tis patribus instituta. Post horū autoritatē, & custōdiēda, & recipiēda mādamus. Itē opuscula beati Cyrilli, Cypriani martyris, & Carthagi. epi. Item

Item opuscula beati Gregorij Nazanzeni epi. Itē opuscula beati Basilij Cappadocię epi. Itē opuscula beati Athanasij Alexandrini epi. Itē opuscula beati Cirilli Alexandrini epi. Item opuscula beati Iohānis Cōstantinopolitani epi. Itē opuscula beati Theophili Alexandrini epi. Itē opuscula beati Hilarij Pictauiensis epi. Itē opuscula beati Ambrosij Mediolanensis epi. Itē opuscula beati Augustini Hipponensis epi. Itē opuscula beati Hieronymi pbr̄i. Itē opuscula prosperi viri religiosissimi. Itē epistola Leonis papę ad Flavianū Cōstantinopolitanū epi. Cuius textū quispiā, si vsq; ad vnū lota disputauerit, & nō eā in omnib; venerabiliter receperit anathema sit. Itē opuscula atq; tractatus oim orthodoxor; pat; q in nullo à sanctę ecclesię Romanę cōsortio deuiarūt, nec ab eius fide vel p̄dicatōe seiuncti sunt, sed ipsi cōionis p̄gratiā dei vsq; i vltimū diē vitę suę fuere participes legēdos decernimus. Item decretales epistolas q̄s beatissimi papę diuersis t̄pibus ab vrbe Romana p̄ diuersor; pat; cōsolatione dederūt venerabiliter recipiēdas. Itē gesta sc̄tō; martyr; q̄ multiplicibus tormentor; cruciatibus, & mirabilibus cōfessionū triumphis irradiāt. Quis ista catholicor; dubitet, & maiora eos in agonibus fuisse p̄fessos, nec suis viribus sed gratia dei & adiutorio vniuerſo tolerasse? Sed ideo sc̄m antiquā cōsuetudinē singulari cautela in sancta Romana ecclesia nō legunt, quia & eor; qui cōscribere nōia penit; ignorant, & ab infidelibus idiotis sup̄flua, aut minus apta quā rei ordo fuerit eē putant, sicut cuiusdē Cyrici & Iulitę, sicut Georgij alior; q̄ h̄mōi passionē q̄ ab hęreticis phibent compositę, p̄pter qd vt dictū est, ne vel leuis subfannādi oriret occasio in sancta Romana ecclesia non legunt. Nos tñ cū p̄dicta ecclesia oēs martyres, & eor; gloriosos agones qui eis magis quā hoib; noti sunt omni deuotione veneramur. Item vitas pat; Pauli, Anthonij, Hlarijonis, & oim Heremitar; eas tñ, q̄s vir beatissimus descripsit Hieronymus cū omni honore suscipimus. Item actus beati Siluestri aplice sedis p̄sulis. Licet eius qui cōscripsit nomen ignoret, à multis tñ in vrbe Roma catholicis oēs cognouimus, & pro antiq; vsu multa hęc mutant ecclesię. Itē scripturā de inuentione crucis dñicę, & aliā scripturā de inuentione capitis Iohānis Baptiste nouellę qdā relationes sunt & nonnulli eas catholici legūt. Sed cū hęc ad catholicor; manus adueniūt beati Pauli apl̄i p̄cedat sn̄ia. Omnia pbatę qd bonū est tenere. Itē Rufinus vir religiosus plurimos ecclesiasticos op̄s edidit libros nonnullas etiā scripturas interpretatus est. Sed qm̄ beatus Hieronymus eū in aliquibus de arbitrij libertate notauit. Illa sentimus quę p̄dictū beatū Hieronymū sentire cognoscimus, & nō solū de Rufino, sed etiā de diuersis q̄s vir sapius memoratus Zelo dei, & fidei religione rephendit. Itē Origenis nonnulla opuscula q̄ vir beatissimus Hieronymus nō repudiat legēda suscepim;. Reliq; aut oia cū autore suo dicimus eē Renuenda, Chronica Eusebij Cesarieſis & eiusdē ecclesiasticę hystorię liber quibus in primo narratōis suę libro tepuerit. Et postea in laudibus atq; excusatione Origenis schismatici vnū cōscripsit librū, p̄pter rez; tñ notitiā singularē, q̄ ad instructionē p̄tinēt vsquequaq; nō dicimus renuendos. Itē Oroſiū vir; eruditissimū collaudam;, quia valde nobis necessaria aduersus paganor; calūnias dignā ordinauit hystoriā, miraq; breuitate contexit. Itē veneramur sedulij paschale opus, qd heroicis descripsit versib;, & insigni laude p̄ferimus. Itē Iuenci nihilominus laboriosum opus nō spernimus, sed miramur.

¶ Cetera q̄ ab hęreticis siue schismaticis cōscripta vel p̄dicata sunt nullatenus recipit catholica, & aplica Romana ecclesia, ē quibus pauca q̄ ad memoriā veniūt, & à catholicis vitāda sunt credimus esse subdēda. Item notitia libror; apocriphor; qui nō recipiunt. Armensensem synodū à Cōstātio Cesare Cōstantini filio cōgregatā, mediāte tauro p̄fecto, extitit & nūc, & vsq; in æternū cōfiteat eē dānatā. Itinerariū noie Petri apostoli qd appellat sancti Clemētis libri numero decē apocriphi. Actus noie Andree apostoli apocriphi. Actus noie Thome apostoli apocriphi. Actus noie Philippi apocriphi. Euāgelium noie Mathie apocriphi. Euāgelium noie Petri apostoli apocri. Euāgelium noie Iacobi apocri. Euāgelium noie Barnabę apocri. Euāgelium noie Thome, q̄ vtunt Manicheę apocri. Euāgelium nomine Bartholomei apostoli apocri. Euāgelia q̄ falsauit Lucianus apocripha. Liber de infantia saluatoris apocriphus. Euāgelia q̄ falsauit Eſtius apo. Liber de natiuitate saluatoris & de Maria & obstetricę ap. Liber qui appellat pastoris apo. Libri oēs q̄s fecit Lucius discipulus diaboli apocri. Liber qui appellat fundamētū apo. Liber qui appellat thesaurus apocri. Liber de filiabus Adę Genesęs apo. Liber qui appellat actus Teclę & Pauli apostoli apo. Liber qui appellat Nepotis apoc. Liber Prouerbior; qui ab hęreticis cōscriptus & sancti Syrti noie p̄notatus ē apo. Reuelatio q̄ appellat Thomę apostoli apo. Reuelatio q̄ appellat Stephani apocri. Reuelatio q̄ appellatur Pauli apocri. Liber qui appellatur transitus, id est assumptio sanctę Marię apocriphus. Liber qui appellat p̄nitētia Adę apo. Liber Ogig noie gigantis qui cū dracone post diluuiū pugnasse phibetur apoc. Liber qui appellat te-
stamētum

Decreta Anastasij pape.

stamentum Iob, apocriphus. Liber q appellat pœnitētia S. Cypriani, apocriphus. Liber q ap-
 pella pœnitētia Iana & Mabræ, apocriphus. Liber q appellat sortes aploz, apocriphus.
 Liber q appellat laus aploz, apocriphus. Liber Phisilogus, q ab hæreticis cōscriptus est, &
 beati Ambrosii noie signatus, apocriphus. Historia Eusebij Pamphili apocripha. Opuscula
 Tertulliani apocripha. Opuscula Lactātij apocripha. Opuscula Africani apocripha. Opuscu-
 la Postumani & Galli apocripha. Opuscula Montani, Priscillæ, & Maximillæ apocripha. O-
 puscula oia Fausti Manichæi apocripha. Opuscula Cōmodani apocripha. Opuscula alterius
 Clemētis Alexandrini apocripha. Opuscula Tascij Cypriani apocripha. Opuscula Arnobij a-
 pocripha. Opuscula Tyconij apocripha. Opuscula Cassiani pbr̄i Galliarū apo. Opuscula Vi-
 ctorini Pitabionēsis apocripha. Opuscula Fausti Regēsis Galliarū apo. Opuscula Frumēti ce-
 ci Cēton de Chfo Virgilianis cōpactū versibus, apocriphus. Ep̄la Iesud Abagaz regē apo-
 cripha. Ep̄la Abagari ad Iesum apocripha. Passio Cyrici & Iulitæ apo. Passio Georgij apo-
 cripha. Scriptura q appellat cōtradictio Salomonis apocripha. Philacteria oia q non angeloz, vt illi
 cōsingūt, sed dæmonū magis arte cōscripta sunt, apocripha. Hæc & oia similia Symon Ma-
 gus, Nicolaus Cherintus, Martion, Basilides, Ebion, Paulus etiā Samofathæ nus, Fotinus, &
 Bonofus, & q simili errore defecerūt. Montanus q q cū suis obscenissimis sc̄cibus, Apolli-
 naris, Valētin⁹, Faustus, Africanus, Sabellius, Arrius, Macedonius, Eunomius, Nouatus, Sab-
 batus, Celestius, Donatus, Eustathius, Iouinianus, Pelagius, Iulianus Celanēsis, Celestius, Ma-
 ximinus, Priscillianus ab Hispania, Nestorius Cōstātinopolitanus, Maximus Anticus, Lāpeti-
 us, Dioscorus, Euticius, Petrus & alius Petrus, e qbus vnus Alexandriā, alius Antiochiā ma-
 culauit, Acatius Cōstātinopolitanus cū cōsortibus suis, necnon & oēs hæresei hæreseorumq;
 discipuli siue schismatici docuerūt, quoz noia minime retinentur, non solū repudiata, sed ab
 omni Romana, catholica, & apostolica ecclesia eliminata, atq; cum suis autoribus, autorumq;
 sequacibus sub anathemate insolubili vinculo in æternū cōfitemur esse dānata.

Incipiunt decreta Anastasij pape.

¶ Quod pro Christo fungat legatiōe, dū pro pace precatur ecclesie. Cap. primū ¶ Quod nō sit temere iudicandū de his qui ad dominū migrauerūt. 2 ¶ Vt specialiter in ecclesia nomen taceatur Acatij. 3 ¶ Quod magnopere cōtētiō sit cauenda. 4 ¶ Vt Alexandrinos ip̄erator admoneat ad fidē	<p>syncerā, & ad pacē redire catholicam. 5</p> <p>¶ Admonet imperatorem vt cōstitutis apo-
 stolicæ sedis obtemperet. 6</p> <p>¶ Quod eos quos post damnationem suam vel
 baptizauit v' ordinauit Acatius, nulla por-
 tio læsionis attingat. 7</p> <p>¶ Quod mali bona ministrādo sibi tātūmodo
 noceāt, nec ecclesie sacramēta cōmaculēt. &</p> |
|---|--|

B

Ad Anastasium Augustum.
 Loriosissimo & clemētiss. filio Anastasio Augusto, Anastasius eps. Exordium
 pōtificatus mei primitus oblata populis pace pronūtio, cōfidēter pro fide ca-
 tholicæ humilis pietati v' p̄cator occurro, in q primū mihi diuinū fauorē pro-
 pinquasse cōfido, q nūc cōsonātia in me augustissimi nois tui nō dubiū p̄stat at
 xiliū, vt sicut p̄cellum vocabulū pietatis tuæ p vniuersas gentes toto orbe p̄ful-
 get, ita p ministeriū humilitatis meæ, sicut semp est, sedes beatissimi Petri in vniuersa ecclesia
 assignatū sibi à dño deo teneat principatū. Nec ppter vnū mortuū diutius tunica illa saluato-
 ris desup cōtēta p totū malæ fortis patiat incertū, q sola in discussione pro firmitate sui veni-
 re nō potuit, serenitate tua p̄cipue repub. gubernāte. Cui etiā in priuata vita tm̄ circa syncere
 religiōis studiū fuit, vt sicut fama certissime celebrauit, nemo magis vel iter p̄cipuos sacerdo-
 tes p̄fixas à sc̄tis p̄ibus regulas ecclesie custodisse dicat. Qd̄ sanctū studiū cū maiestate ip̄erij
 creuisse cōfidimus.

- ¶ Capitulum primum.
- C ¶ Legatione itaq; fungimur pro Christo, nec eos propter offensionē vel scandalū patiamini
 publice noiari, quoz merita vel actus illū iudicē latere nō possunt, in cuius iā sunt iudicio cō-
 stituti. Nec illic se p̄t interserere in corpore mortali adhuc temeraria p̄sumptio, in quo nō so-
 lū cōfessio facit aperta merita singuloz, sed etiā silētij ipsius nō potest latere secretū. Nāq; &
 prædecessor noster papa Felix & etiā Acatius illic proculdubio sunt vbi vnusquisq; sub tā-
 to iudice non potest perdere sui meriti qualitatem.
- D II. ¶ Itaq; monēte nos btiss. aplo, neq; sit i hoc offēdiculū i ecclesia, dū qd̄ facere nō possum⁹
 de his q iā trāsierūt iudicare conemur, obseruādū eē trāquillitas tua cognoscat. Ait em̄ de his
 q de rebus ad deū solū p̄tinētibus iudicare p̄sumūt. Nemo em̄ nostrū sibi viuūt, & nemo n̄m
 sibi morit. Siue em̄ viuimus siue morimur, dñi sumus, in hoc em̄ Ch̄s resurrexit à mortuis, vt
 & viuoz & mortuoz dñetur. Tu aut̄ qd̄ iudicas frat̄e tuū, aut quare spernis frat̄e tuū? Omnes
 stabimus